AGATA CHIFOR

FASCINAȚIA CULORII

PICTURA ARTISTULUI NICULAE ADEL

Coperțile sunt ilustrate cu lucrări din creația artistului Niculae Adel

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CHIFOR, AGATA
Fascinația culorii : pictura artistului Niculae Adel / Chifor Agata. - Oradea : Primus, 2013
ISBN 978-606-8318-58-5

75(498) Adel,N.
929 Adel,N.

Alte cărți publicate:

Oradea barocă, Edit. Arca, Oradea, 2006
Imaginarul sacru la Oradea între tradiție bizantină și baroc, Edit. Arca, Oradea, 2008
Alegorii, simboluri și decorații în arta barocă orădeană, Edit. Muzeului Țării Crişurilor, Oradea, 2011
Ioan Moga- istoric, Edit. Primus, Oradea, 2012

Catalog apărut cu sprijinul financiar al Direcției Social-Comunitare Bihor şi al Centrului Județean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale Bihor

AGATA CHIFOR

FASCINATIA CULORII

PICTURA ARTISTULUI NICULAE ADEL

EDITURA PRIMUS
ORADEA, 2013

Motto:

“Orice peisaj este o stare a sufletului.”

Henri Frederic Amiel

“ Natura nu trebuie să o imiți, nici să o copiezi, trebuie să lucrezi în felul ei. ”

Ştefan Luchian

CUPRINS

CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Unul dintre pictorii orădeni reprezentativi, Niculae Adel şi-a conturat un profil plastic distinct, original, rezultat al unei prodigioase activități de creație. Originar din Prahova, orădean prin adopție, artistul a beneficiat de îndrumarea cunoscutului pictor orădean Kristóffi János, fiind unul din discipolii preferați ai acestuia. La fel ca şi maestrul său, Niculae Adel s-a afirmat ca o prezență distinctă şi constantă în peisajul plastic orădean, participând la un număr impresionant de expoziții personale şi colective.

Continuând o parte din direcțiile profesorului său, îndeosebi în sfera peisajului şi a naturii statice, dar într-o gamă cromatică predominant caldă, stenică, artistul şi-a conturat un stil personal prin care a contribuit la îmbogățirea expresiei plastice a peisajului bihorean. Îndeosebi peisajele, respectiv compozițiile cu flori sau fructe, *leit-motive* ale creației sale, l-au preocupat permanent, reflectând fiecare în parte modificările de viziune şi stil.

Adept al integrării afective, emoționale a artistului în subiectul reprezentat, pictorul Niculae Adel se individualizează prin capacitatea de a poetiza temele majore ale discursului său plastic. Astfel, atât peisajele după natură, cât şi compozițiile de atelier reflectă sensibilitatea şi lirismul pictorului prin nuanțe luminoase, pastelate şi un raport echilibrat, total lipsit de stridențe între culorile calde şi cele reci. Prin intermediul tonalităților calde şi luminoase tablourile transmit privitorului spontaneitatea impresiei, senzația de prospețime şi vitalitate a universului vegetal, un sentiment reconfortant de linişte sufletească şi contopire cu natura.

Încă din copilărie, artistul a avut înclinații deosebite pentru desen şi pictură. Deşi s-a consacrat unei cariere în domeniul medical, Niculae Adel nu şi-a uitat niciodată marea pasiune pentru pictură. Aceasta l-a determinat să se înscrie în 1977 la Şcoala Populară de Artă din Oradea, secția Pictură, pe care a absolvit-o în 1980, sub coordonarea reputatului pictor orădean Kristóffi János. Încă de atunci pictorul s-a remarcat prin talentul şi conştiinciozitatea sa, beneficiind

de aprecierea profesorului său. Referindu-se la acea etapă din destinul său profesional, pictorul Kristóffi János îşi aminteşte că Niculae Adel “era foarte conştiincios, dornic de a deprinde tainele picturii. Avea o mare dragoste pentru peisaj, astfel încât organiza frecvent ieşirile în natură, în cadrul orelor de practică pentru a transpune frumuseţile peisajului bihorean. După absolvire şi-a continuat cu multă dăruire pasiunea pentru pictură, remarcându-se printr-o bogată activitate expoziţională. Sunt mândru că am avut un asemenea discipol talentat şi perseverent, un model pentru colegii săi artişti plastici...M-a impresionat întotdeauna sensibilitatea limbajului său cromatic, poezia şi armonia culorilor calde, luminoase şi în acelaşi timp discrete care îţi dau o stare de linişte sufletească şi evaziune din cotidian”.

În următorii ani artistul desfăşoară o activitate constantă în cadrul Cenaclului de artă coordonat de regretata plasticiană Elisabeta Szekely Apperger precum şi al Asociaţiei Artiştilor Plastici Bihoreni; participă la aproape toate competiţiile locale şi naţionale de pictură, fiind recompensat de fiecare dată cu premii. Concomitent, este prezent la expoziţiile de grup ale medicilor şi farmaciştilor din România desfăşurate pe parcursul anilor 1984-1989 la Oradea, Braşov, Cluj Napoca şi Constanţa.

În elaborarea stilului timpuriu, Niculae Adel a primit un impuls formativ din partea maestrului orădean Kristóffi János, a cărui influenţă este vizibilă în atmosfera “ceţoasă”, o anumită lejeritate şi fluiditate a tuşei, precum şi în nuanţele pale, estompate, specifice lucrărilor din prima fază. Încă de la început, artistul şi-a elaborat o manieră personală de abordare. Peisajele şi naturile statice cu flori, ce dovedesc încă de pe acum un simţ înnăscut al culorii, sunt alcătuite într-o tuşă fină, estompată, ce conferă impresia de evanescenţă şi transparenţă. Gingăşia şi sensibilitatea particulară a culorilor, sinceritatea şi spontaneitatea exprimării, capacitatea de poetizare a subiectelor sunt evidente.

Pasiunea pentru artă, dorinţa de autoperfecţionare l-au motivat pe artist să fie o prezenţă nelipsită la taberele de creaţie locale şi naţionale (Slănic Prahova, Şuncuiuş, Tinca, Valea Brătcuţei etc.), adevărate şcoli ale picturii în aer liber, prilejuri pentru exersarea şi reevaluarea continuă a subiectului predilect- *peisajul.*

După o serie de participări la expoziții colective la Oradea, Ploieşti şi Constanța, Niculae Adel îşi organizează în anul 1983 prima expoziție personală la Oradea. Cronicile plastice de atunci remarcau maturitatea exprimării plastice, delicatețea şi lirismul culorilor, finețea tuşei, blândețea şi rafinamentul acordurilor cromatice, atmosfera "cețoasă" a tablourilor.

Un moment important în cariera artistică a pictorului l-a constituit Expoziția personală din octombrie 1985 la Galeria de Arte Plastice Oradea şi Sala Dalles din Bucureşti (15-25 noiembrie 1985), ultima deschisă de criticul de artă Radu Ionescu. Apreciind valoarea lucrărilor expuse, acesta afirma: "Suita de pânze reprezentând cu precădere peisaje din Bihor, punctată cu naturi moarte (flori sau fructe) a luminat Sala Dalles din Bucureşti, cu puterea pe care o comunică adevărata artă "[1]. Sunt relevante în acest sens şi cuvintele elogioase ale reputatului pictor Traian Brădean, care, în caietul de impresii al expoziției, afirma că este " impresionat de sentimentul curat transpus în pictura domnului Niculae Adel. Cred că nu este vorba numai de sinceritate, ci şi de simțul de a-şi dispune formele şi culoarea într-un fel echilibrat, propriu. Mă bucur că l-am cunoscut pe autor şi discutând despre pictură şi subiect am simțit bucuria pură pe care artistul o trăieşte când pictează. "

Deosebit de prolific, autor a peste 1000 de tablouri, Niculae Adel se afirmă ca o prezență constantă în peisajul artei plastice orădene. Cu toate că şi-a început activitatea artistică la maturitate, pictorul a organizat un număr impresionant de expoziții personale, cele mai multe la Oradea, dar şi la Salonta, Beiuş, Ştei, Zalău, Cluj, Hyvinkaa (Finlanda), evenimente care i-au prilejuit îmbogățirea şi diversificarea continuă a cromaticii, temelor şi stilului.

Pictorul a acceptat deopotrivă provocarea competițiilor de artă plastică, fiind recompensat de-a lungul timpului cu numeroase premii şi distincții locale şi naționale (Premiul I si Premiul III, 1985; Premiul I, 1986; Premiul II - *Pictură şi Compoziție*, 1987; Premiul II - *Peisaj şi Natură Statică*, 1987; Premiul II, 1988; Premiul II, 1989; Premiul III la Concursul de pictură "Grigorescu 2007", Cluj-Napoca).

---

[1] R. Ionescu, în *Niculae Adel.Lucrări de suflet*, *Catalog de expoziție*, 2008

În octombrie 2012 pictorul şi-a deschis cea de-a 26-a expoziție personală la Galeria de Arte Vizuale din Oradea. Intitulată *Fascinația culorii,* ea a reunit o selecție de 47 de lucrări, majoritatea inedite, apreciate elogios de artişti şi criticii de artă.

Tablourile din creația recentă ilustrează atât sensibilitatea coloristică a artistului, cât şi modificările intervenite în stilul său. Prin reverberația nuanțelor calde de ocru şi brunuri-cărămizii, seria de peisaje închinate *Toamnei* evidențiază bogăția şi diversitatea paletei cromatice. Lucrări ca *Peisaj la Drăgeşti, Malul Crişului, Cascada* denotă evoluția spre un stil pictural sintetic. Expresia uşor abstractizată a acestora se datorează unor tuşe de şpaclu ample şi renunțării la detaliile nesemnificative.

Convins că artistul trebuie să se consacre în întregime studiului naturii, Niculae Adel a recurs constant la această sursă majoră de inspirație creatoare. Pictor-poet al naturii, Niculae Adel îşi reînnoieşte viziunea, cu fiecare lucrare, în funcție de specificul temelor şi locurilor redate, având însă o evidentă preferință pentru momentele statornice, de poezie calmă din viața universului natural. Serene şi optimiste, în acorduri cromatice delicate şi tonice, peisajele par cufundate într-o linişte atemporală, ce îndeamnă la contemplație şi reverie.

Naturile statice cu flori, fructe şi legume reflectă aceeaşi dominantă lirică a discursului plastic, o poezie a cotidianului şi un fin spirit de observaţie în care se reflectă admirația artistului față de infinita varietate a formelor şi culorilor naturii. Ca şi peisajele, ele sunt pictate veridic, cu o cromatică bogată, în tonuri calde, luminoase, vădind respect față de materialitatea, specificul texturii şi al coloritului. Compozițiile impresionează de fiecare dată printr-o grație firească, lipsită de ostentație, o accentuată senzație de firesc şi autentic.

În prezent opera artistului continuă să se îmbogățească cu noi lucrări de valoare; însemne pastelate ale dragostei pentru viață, natură, lumină şi culoare a creatorului lor, ele au darul de a se afla în rezonanță cu cele mai profunde aspirații de frumusețe, armonie şi puritate ale sufletului uman.

PEISAJE INSPIRATE DIN UNIVERSUL SATULUI ARDELEAN

Înscriindu-se în marea tradiție coloristică a picturii moderne românești ilustrată de Grigorescu, Andreescu, Luchian, pictorul Niculae Adel este adeptul unei viziuni predominant lirice, panteiste asupra naturii, în deplin acord cu propriul temperament, senin şi contemplativ.

Ca şi mentorul său Kristóffi János, Niculae Adel îşi exprimă în întreaga creație preferința pentru limbajul clasic, dar viabil al unei picturi figurative de cea mai bună calitate, evidentă şi în maniera de abordare a celor două domenii principale: *peisajul* (natural şi citadin) şi *natura statică* (cu flori, fructe, legume sau obiecte).

Principala vocație a pictorului o constituie peisajul. Fascinat de această formă pură, clasicizată a picturii, Niculae Adel şi-a format un stil propriu de lucru, similar celui din perioada de geneză a picturii moderne impresioniste. Îndrăgostit de natură, artistul îşi concepe lucrările, asemenea peisagiştilor autentici, în contact nemijlocit cu frumusețile ei, descoperind la fața locului aspectele şi momentele care rezonează cu propria sensibilitate.

Pasiunea pentru pictura în aer liber, bucuria de a picta în mijlocul naturii este fundamentală pentru definirea stilului şi a modalității de lucru a artistului; el aşterne culorile cu rapiditate, modificând imaginea de ansamblu sub efectul inspirației de moment, dar şi în funcție de modificările de lumină, culoare, atmosferă. Dacă pădurea de la Fontainebleau şi împrejurimile sale constituiau pentru pictorii de la Barbizon izvorul inspirației picturale, pentru Niculae Adel acest rol îl are *peisajul sătesc ardelean* cu pitorescul calm şi liniştitor al priveliştilor sale montane, de deal sau şes, surprinse în bogăția infinită a metamorfozelor cromatice generate de anotimpuri sau diferitele momente ale zilei. În lucrările sale nu întâlnim niciodată exotismul spectaculos al naturii sălbatice sau exuberante, ci mai ales frumusețea calmă, senină şi patriarhală a peisajului ardelean, animat de silueta unor biserici sau modeste căsuțe de țară.

Taberele de creație la care a participat constant de-a lungul anilor (Slănic Prahova, Şuncuiuş, Valea Brătcuței, Tinca etc.) i-au oferit de altfel prilejul de a realiza numeroase peisaje de inspirație rurală.

Indiferent de aspectul imortalizat pe pânză, peisajele transpun privitorul într-o stare de linişte, evaziune, de contopire intimă cu natura. Pictorul însuşi îşi propune ca prin arta sa “ să aducă în casele oamenilor liniştea şi acea dorință permanentă a lor de a contempla natura ”. Prin lirism, lucrările devin echivalențe plastice ale motivului din natură, oglinzi ale unor trăiri sufleteşti definitorii pentru sensibilitatea introspectivă a artistului. Datorită unui efort coordonat, constant, rezultat al unor decenii de activitate creatoare, Niculae Adel a realizat sute de tablouri, consacrate celor mai variate aspecte ale peisajului sau naturii statice, putând fi considerat asemenea maestrului său Kristoffi, unul dintre cei mai prolifici pictori orădeni.

Sensibilitatea artistului rezonează în fața măreției şi frumuseții priveliştilor oferite de natură. Referindu-se la sentimentul consubstanțialității dintre artist şi natură în momentul de inspirație şi elaborare a lucrării, pictorul afirmă că: “ în fața peisajului trăiesc un moment dumnezeesc, în care ies din spațiul existențial, o lume doar a mea, *Eu şi peisajul*, în care clipele se scurg fără să-ți dai seama, în armonie, visare, linişte. În aceste momente uit de mine şi de întreg mediul înconjurător, altul decât peisajul. Aceste momente le pot compara cu audierea unei simfonii”.

Asemenea impresioniştilor, peisajul este pentru Niculae Adel obiectul unei observații în termeni de lumină şi culoare, pictorul încercând să transpună pe pânză instantanee din viața naturii aflată într-o perpetuă metamorfoză formală şi coloristică. De altfel, *plein-airismul*, vitalismul culorilor şi al tuşei, fluiditatea atmosferei trimite la stilul impresionist.

Aşa cum consideră artistul, lucrările sale nu sunt niciodată o copie a realității, ci sunt transfigurate de propria percepție, sensibilitate şi imaginație, de impresiile spontane primite în mijlocul naturii. Uneori de o uimitoare simplitate, peisajele sunt restructurate în conformitate cu viziunea compozițională şi coloristică a artistului, care le investeşte cu trăirile proprii, reuşind să le insufle viața şi atmosferă. Pictorul transpune plastic aspectele generale, o schiță compozițională a peisajului văzut în ansamblu, dar de fiecare dată,

elementele componente sunt reorganizate într-o sinteză nouă, originală, în funcție de viziunea personală şi starea de spirit a momentului de creație. Interpretarea lirică este însă fundamentală în efortul de transpunere plastică a peisajului. În acest sens, regretata plasticiană Elisabeta Szekely, mentor al artistului afirma că " imaginea plastică se impune ca o tălmăcire, mereu nouă a sentimentului încercat de artist în fața lumii înconjurătoare. Adel Niculae redefineşte peisajul din perspectiva unui temperament liric ".

În legătură cu motivația interioară şi finalitatea picturii sale, artistul afirmă că pictează " pentru satisfacția mea interioară şi din dragoste pentru culoare, care mă motivează, dându-mi bucuria de a trăi. Iubesc natura, armonia culorilor calde ce îmi dau linişte şi speranță, iar activitatea mea artistică se regăseşte în dragostea pentru natură; pictura la şevalet în mijlocul naturii mă revigorează şi mă armonizează cu viața şi mediul înconjurător."

În ansamblul creației predomină interesul pentru peisajul montan sau de şes învăluit în strălucirea intensă a zilelor de vară, dar şi în ambianța nostalgică, multicoloră a toamnei. Îndeosebi peisajele de la Dealul Negru (jud. Cluj) i-au oferit artistului prilejul de a surprinde schimbările generate în lumină, culoare şi atmosferă de anotimpuri sau diferitele momente ale zilei. Fiecare aspect şi loc din natură e definit prin atmosfera şi culoarea sa specifică, transmițând privitorului un sentiment de plenitudine, o stare de armonie şi linişte atemporală. De altfel, din gama cromatică a artistului, prin excelență solară, lipseşte negrul. Peisajele sale nu provoacă niciodată senzația de înstrăinare sau solitudine; ele sunt umanizate indirect de prezența caselor şi bisericilor săteşti care se integrează firesc în peisajul natural, generând un sentiment de siguranță şi linişte atotcuprinzătoare.

În perioada anilor 1980-1990, corespunzători primei etape de creație, Niculae Adel a realizat peisaje cu o tuşă foarte fină, măruntă, abia perceptibilă. Influența lui Kristóffi este evidentă în tendința de estompare a formelor şi contururilor, cu tranziții extrem de fine de la o nuanță la alta. Pictorul obține în această etapă impresionante efecte de transparență şi luminozitate, reuşind să redea atmosfera învăluită în ceață specifică peisajului montan. Deşi pictate în ulei, aceste lucrări au ceva din evanescența suavă a acuarelei; aproape dematerializate, formele se profilează cu delicatețe, învăluite într-o

ambianță cețoasă, prin intermediul valorației tonale, al contrastului dintre densitatea şi transparența materiei picturale. Nuanțe pale de galben, bej, roz, verde, gri-violet sunt luminate blând de soarele ce se întrevede prin perdeaua de ceață a zilelor calde de vară sau toamnă. Lejeritatea deosebită a tuşei, impresia de fluiditate a culorilor şi formelor conferă acestor peisaje un farmec deosebit (*Peisaj de iarnă, Toamna pe Criş, Amurg, Iarna pe Criş, Panorama oraşului Oradea, Iarna la Dealul Negru, Înainte de furtună, Drum de țară, Peisaj la Râşca, La margine de sat etc.*).

În această etapă artistul a preferat să estompeze culorile, recurgând la nuanțe pale, combinate cu mult alb sau gri. Pictorul a folosit intens albul cu scopul de a realiza treceri subtile, extrem de delicate între diferitele planuri ale tabloului care par astfel unificate, dar şi pentru a spațializa lucrările. Preferința pentru perspectiva aeriană este evidentă în faptul că estomparea coloristică atinge apogeul spre linia orizontului, acolo unde cerul şi pământul se întâlnesc. Prin încețoşarea orizontului pictorul redă extrem de veridic atmosfera fluidă a peisajului montan. Lucrările ne fac să percepem senzația aerului umed şi rece al dimineților de la munte, ceața care se ridică deasupra pădurilor, metamorfozele neîncetate, imprevizibile ale cerului şi norilor. Aceste tablouri în care artistul este un remarcabil creator de sugestii vizuale, se definesc prin lejeritatea tuşei şi o pensulație discretă, extrem de fină. Referindu-se la stilul specific acestei prime faze de creație, criticul de artă Maria Zintz afirma: "Preocupat în prezent în primul rând de peisaje şi naturi moarte, fiind vizibil respectul pentru formă şi pentru motiv, Adel se exprimă în prezent cu o lejeritate a tuşei, într-o pensulație mai măruntă ce face să vibreze culoarea. Tablourile, de obicei scăldate într-o lumină caldă, au atmosferă, o poezie de un lirism în acord cu temperamentul autorului lor".

Iernile realizate în această etapă sunt remarcabile prin imensitatea imaculată a suprafețelor acoperite de zăpadă şi sugestia atmosferei hibernale. *Iarna la Dealul Negru* (Fig.nr.1) impresionează prin finețea nuanțelor pale de bej, albastru, violet, ocru şi verde închis, combinate cu mult alb. Albastrul alburiu al dealurilor înzăpezite din fundal se contopeşte cu cel al cerului, conferind unitate şi spațializând tabloul. În *Peisaj hibernal* (Fig.nr.2) câteva căsuțe, apa înghețată şi copacii desfrunziți contribuie la definirea

ambianței. Albul difuz care învăluie peisajele hibernale până la linia orizontului creează o accentuată senzație perspectivală şi evocă atmosfera anotimpului.

După 1989 artistul a început să renunțe la maniera evanescentă, elaborându-şi un nou stil pictural ce are la bază o pastă densă, bogată, aşternută cu şpaclul în straturi succesive, respectiv recursul la tehnici mixte (combinație între pensulație şi şpaclu) prin intermediul cărora conferă formelor relief şi pregnanță materială.

Spre deosebire de lucrările anterioare, realizate într-o gamă mai restrânsă, cu nuanțe estompate, aceste tablouri se disting prin picturalitatea lor vie, intensă, strălucitoare, printr-o consistență specifică, aproape materială a volumelor, ce conferă durabilitate secvențelor imortalizate. De altfel, în nici una din lucrările pictorului nu se regăseşte impresia de dizolvare a formelor specifică impresionismului.

Inspirate de pitorescul peisajelor montane din Bihor, compozițiile au ca particularitate un ritm lent al formelor domoale, unduitoare, blânde, specifice satelor româneşti de la munte. Văzute din prim-plan sau dintr-o viziune panoramică, ele sunt în măsură să inducă în sufletul privitorului o stare de linişte, armonie, îndemnând la visare nostalgică şi evaziune din cotidian.

Lucrările acreditează viziunea modernă a peisajului subiectiv ce poartă amprenta *stării sufleteşti* a artistului şi a momentului de creație. Indiferent dacă e vorba de peisaje pure (cu dealuri, munți, copaci sau margini de pădure) sau peisaje însuflețite de case țărăneşti ori silueta zveltă a unor biserici, artistul are capacitatea de a rezona cu sufletul naturii, oferindu-ne o realitate transfigurată poetic de propria viziune şi sensibilitate *(Peisaj de toamnă, Panoramă Bratca, Peisaj la Drăgeşti, Valea Brătcuței, Pădure de mesteceni, Peisaj la Bratca etc.)*. În lucrările din această etapă creatoare se poate remarca o evidentă preferință pentru strălucirea exuberantă a culorilor calde, solare dispuse în rezonanțe simfonice cu cele reci. Pictate în aer liber, în plin soare, tablourile se întipăresc în memoria afectivă a privitorului prin armonia interioară, prin senzația pregnantă de viață şi lumină pe care o degajă. În acest sens, este evidentă armonia cromatică rezultată din asocierea azuriului blând al cerului senin, cu ocrul intens, strălucitor şi verdele cald al vegetației, respectiv petele discrete de roşu introduse prin acoperişurile caselor țărăneşti.

Realizată în tonalități armonioase, predominant calde, arhitectura cromatică a tablourilor le conferă acestora stabilitate şi un farmec pictural constant. Subiectele, formele şi culorile sunt întotdeauna impregnate de lirismul artistului, de emoția trăită în fața peisajului.

În redarea naturii, pictorul este pasionat de cerurile albastre cu aglomerări de nori albi, de dealurile şi câmpiile însorite şi liniştite, malurile apei sau margini de pădure poetice. Intensitatea culorilor conferă poezie şi subiectelor aparent modeste, investindu-le cu un sentiment stenic de admirație în fața frumuseților creației.

Artistul a descris cu interes poezia unor peisaje de la Dealul Negru (județul Cluj) pe care l-a frecventat mulți ani, realizând serii de tablouri în toate anotimpurile şi în diferite momente ale zilei, prilej de a reda metamorfozele de culoare, lumină şi atmosferă. În acest sens, este relevantă seria lucrărilor intitulate generic *Peisaje din Dealul Negru*, *Peisaje montane*, *Anotimpuri*, respectiv *Căpițe*, *Păduri*, *Amurg şi Nocturnă*.

Realizată în 2007 în localitatea Dealul Negru, lucrarea *Căpițe* (Fig.nr.3) este un arhetip în seria peisajelor ardelene cu căsuțe pitoreşti şi căpițe dispuse la poalele unor dealuri domoale. Pictorul realizează aici o elaborată simfonie coloristică ce încântă ochiul prin armonia culorilor pure, primare. Peisajul este spațializat amplu, exclusiv prin mijloace cromatice, artistul conducând privirea de la galbenul-auriu al căpițelor din prim-planul tabloului spre nuanțele estompate, suave de verde, albastru şi violet ale dealurilor ce se zăresc la orizont.

Indiferent de locul în care se află, artistul reuşeşte să imortalizeze pe pânză frumusețea şi atmosfera specifică peisajului. Peisajele bihorene, cum sunt cele de la Şuncuiuş, Bratca, Valea Brătcuței, Drăgeşti, Săcuieni, Vadu Crişului, Cefa, Tinca etc. au constituit alte motive ale creației artistice.

Cromatismul cald, cu dominanta ocrului relevă vitalismul naturii vegetale transfigurate de lumina intensă a soarelui de vară. Adesea, în aceste lucrări ne întâmpină armonia pură a tonurilor primare. Şi în *Panoramă la Bratca*, datată 2008 azuriul delicat al cerului coexistă cu ocrul intens al dealurilor scăldate în soare, respectiv acoperişurile roşietice ale căsuțelor ce înconjoară ocrotitor silueta solitară a unei biserici săteşti cu pereți albi (Fig.nr.4).

În *Peisaj la Bratca,* realizat în acelaşi an se remarcă frumusețea particulară, de verde-smarald a copacilor, în consonanțe armonice cu ocrul lanurilor de grâu şi azuriul de frescă al dealurilor din fundal. Cea de-a două *Panoramă la Bratca*, de dimensiuni mai mari dezvoltă tema redând motivul bisericii flancate de căsuțe, într-o perspectivă cromatică amplă, de la prim-planul câmpiei arse de soare până la dealurile în nuanțe albastru-violet ce se pierd în zare. Strălucirea pură a pigmenților de galben, albastru şi roşu conferă formelor plasticitatea unor vitralii sau miniaturi medievale.

Alteori artistul redă căsuțe pitoreşti cu poduri ce traversează cursuri de apă, dealuri şi câmpii scăldate în soarele amiezii. Tabloul *Căsuțe la Brătcuța* (Fig.nr.5), realizat în 2011 este remarcabil prin valorația cerului de o finețe ce aminteşte maniera peisagisticii olandeze.

Pictor contemplativ, Niculae Adel redă cu interes farmecul unor margini de pădure. Pictat în 2011, *Peisaj la Brătcuța* (Fig.nr.6) se remarcă prin particulara armonie cromatică: verdele crud al ierbii contrastează cu ruginiul frunzelor de toamnă, iar albastrul aerat al cerului se oglindeşte pe suprafața unui râu de munte. Un alt *Peisaj la Bratca,* realizat în acelaşi an (Fig.nr.7) are ca obiect o construcție plastică bazată pe acordul complementarelor: acoperişurile roşii-cărămizii ale căsuțelor sunt aliniate la marginea unui drum redat în perspectivă, cu dealuri înverzite la orizont.

Un subiect predilect al creației este peisajul pur, montan, dar şi de deal sau şes, înveşmântat în auriul lanurilor arse de soare sau în ruginiul toamnei. Îndeosebi vara este în acord cu temperamentul solar şi viziunea stenică pe care intenționează să o transmită pictorul Niculae Adel. În acest sens, lucrarea *Peisaj montan,* datată 2008 (Fig.nr.8) exprimă plenar opțiunea artistului pentru o paletă caldă şi luminoasă; traseul amplu al aplicațiilor de culoare în cuțit creează ritmuri unduitoare, atât în lanul de grâu auriu, cât şi pe cerul senin de culoare albastru *ceruleum.*

*R*ealizată în tabăra de creație din 2012, *Panoramă la Bratca* II (Fig.nr.9a), se remarcă prin noutatea viziunii ample, panoramice prin care pitorul redă poalele unui deal însuflețit de acoperişurile vesele ale unor căsuțe de țară. *Pădure de fag la Calea Mare,* pictat în 2013 se distinge prin poezia acordurilor cromatice specifice verii, cu nuanțe diversificate de verde, ocru, bej, gri, brun, violet şi albastru.

Peisagist al anotimpurilor, artistul are o preferință evidentă pentru metamorfozele cromatice ale toamnei. Pădurea, dar şi o simplă căpiță sunt adesea pretextul de a surprinde schimbările generate de toamnă în coloritul covorului vegetal. Peisajele de toamnă nu exprimă niciodată dezolare sau însingurare, ci reflectă o etalare generoasă de culori calde care încântă privirea (Fig. nr. 9b). Lucrările, ce conțin adevărate studii picturale de copaci (seria *Mestecenilor*) sau margini de pădure sunt remarcabile prin strălucirea şi extraordinara diversitate a paletei cromatice, dar şi prin valențele expresive ale pastei consistente, aşternute cu şpaclul în straturi succesive. Frunzişul galben-auriu al pădurilor de mesteceni, asociat cu cele mai variate nuanțe de verde şi ruginiu oferă acestor tablouri o particulară bogăție cromatică. Redați în relief, în prim-planul tabloului, mestecenii îşi profilează pe cerul albastru-*ceruleum* trunchiurile lor consistente alcătuite dintr-un aliaj al nuanțelor de alb, verde, ocru şi brun. În tablourile *Mesteceni III* (2012), *Mesteceni IV* şi *Mesteceni V, VI, VII*(2013) artistul realizează un studiu pictural asupra trunchiului şi scoarței de mesteacăn. Aduse în prim-planul imaginii prin efecte de *trompe l'oeil*, trunchiurile mestecenilor se remarcă prin varietatea gamei cromatice, cu numeroase combinații şi treceri subtile între bej, ocru, gri şi ruginiu, respectiv o accentuată senzație de autenticitate în sugestia texturii specifice. Artistul conferă astfel reprezentării o pronunțată senzație de relief şi volum, scoarța mestecenilor având o consistență picturală ce creează impresia unei materialități pregnante.

Realizate în 2013, lucrările *Iarnă în pădurea de mesteceni* (Fig. nr.10a) şi *Iarnă pe Criş* X (Fig. nr.10b) impresionează prin poezia acordurilor cromatice, cu nuanțe fine de roz-violet, gri, bej, cărămiziu, alb şi albastru. Artistul recurge la nuanțe diversificate de alb în redarea zăpezii ce acoperă parțial solul, sugerând cu o mare expresivitate plastică atmosfera specifică peisajului hiberal. În acest sens, sunt relevante nuanțele de roz, violet, vişiniu, ocru, bej şi gri-portocaliu din fundalul pădurii, în perfectă armonie cromatică cu nuanțele cerului şi ale pământului. Îndeosebi lucrarea *Pădure de mesteceni*, pictată în 2012 (Fig.nr.11) este remarcabilă prin picturalitate şi armonia particulară a culorilor strălucitoare. Trunchiurile copacilor sunt reliefate pictural prin nuanțe fin prelucrate de bej, gri-verzui şi brun; proiectate pe cerul albastru-

cobalt, ele conferă verticalitate imaginii şi constituie poarta de intrare într-o pădure învăluită în aura luminoasă, blândă a unei toamne târzii. Redarea drumului ce urcă în diagonală contribuie la spațializarea tabloului, iar folosirea intensă a ocrului conferă senzația de viață şi luminozitate. *Peisaj de toamnă în Finlanda* (2010) se remarcă prin poezia acordurilor cromatice rezultată din exploatarea extrem de expresivă a raportului de complementaritate dintre galben şi violet, în acord cu nuanțele de brun, bej, verde. Gama cromatică a lucrării este umanizată prin folosirea intensă a ocrului ce conferă tabloului o luminozitate caldă, solară. Spațializarea cromatică, alături de dipunerea în diagonală a drumului este menită să creeze impresia de perspectivă (Fig.nr.12).

Pădure la Bratca I (2012), cu trunchiuri de copaci în nuanțe de brun (Fig.nr.13) şi *Pădure la Bratca* II (2012), în tonuri de gri-verzui (Fig. nr.14) sunt învăluite într-o aură de lumină caldă conferită de frunzişul galben-auriu inserat cu discreție în peisajele de toamnă ale artistului.

Gama de culori pastelate şi luminoase, aşternute într-o tuşă densă, dar lejeră, specifică lucrărilor recente exteriorizează sinceritatea sentimentelor trăite în mijlocul naturii şi schimbările intervenite în stilul artistului. Tabloul *Peisaj la Drăgeşti* (Fig.nr.15a), realizat în 2011 în tuşe de şpaclu ample, sintetice se remarcă prin finețea particulară şi poezia armoniilor cromatice. Verdele, ocrul şi brunul vegetației se armonizează discret cu acoperişurile roşietice ale caselor ce se pierd în zare precum şi cu nuanțele de albastru-violet ale dealurilor ce se contopesc cu cerul, conferind lucrării o atmosferă de visare şi melancolie.

Lucrarea *Pădure* (2012) reia motivul toamnei, remarcându-se prin coloritul intens nuanțat, cu contraste ce contribuie la redarea volumului, la sugerarea spațialității, respectiv a jocului de lumini şi umbre. De o altă factură sunt lucrările *Case la Şuncuiuş*, *Casă la Săcuieni* şi *Căsuță la Vadu Crişului;* ele redau cu naturalețe silueta unor căsuțe modeste de la țară remarcabile însă prin farmecul simplu, neostentativ. *Casă la Săcuieni* reține atenția prin strălucirea verdelui vegetal în care se reflectă razele soarelui de amiază. Aceleaşi tonuri pure, luminoase şi calde, alături de reconstrucția plastică a compoziției sunt în măsură să modifice total peisajul ce a constituit sursa de inspirație inițială a lucrării *Căsuță la Vadu Crişului* (2012).

Căpițele şi acoperişurile pitoreşti ale unor căsuțe de țară se integrează firesc în verdele vegetal al câmpiei în tabloul *Apus de soare la Bratca* (2011).

Artistul a realizat deopotrivă picturi în ulei pe lemn, având ca subiect *Iarna,* respectiv, seria intitulată *Cele patru anotimpuri.* Peisajele hibernale pictate pe lemn se disting prin finețea pensulației, minuțiozitatea detaliilor, sugestia veridică a atmosferei specifice anotimpului, poezia armoniilor cromatice bazate pe nuanțe de roz-violet, ocru, alb-albastru. Indiferent de tema ilustrată, peisajele confirmă varietatea de viziune a artistului asupra naturii. Ele comunică prin tonalitățile lor senine, luminoase şi blânde o stare de armonie interioară şi transmit instantaneu privitorului un sentiment cald de bucurie a vieții, dragostea pentru natură şi culoare a pictorului.

Legat parțial de moştenirea impresionistă prin puritatea caldă a paletei, prin tendința de a surprinde rapid metamorfozele din natură, respectiv prin importanța acordată luminii, culorii şi atmosferei, Niculae Adel nu recurge niciodată la dizolvarea formelor, volumelor şi contururilor, peisajele sale fiind construite pe structuri articulate solid şi înnobilate de valențele materiale ale unei paste consistente. Deşi realizate frecvent cu o tuşă rapidă, energică, tablourile imortalizează stările durabile ale naturii, nu cele care țin de fluxul rapid al vieții acesteia. Artistul are meritul de a nu se repeta niciodată pe el însuşi, imaginea redată fiind de fiecare dată inedită, chiar şi în cadrul aceluiaşi subiect.

Reflexie picturală a armoniei universului, peisajele lui Niculae Adel se definesc printr-un cromatism cald, luminos şi o stare de spirit proprie, senină şi calmă; marcate de predispoziția lirică a artistului, ele induc în sufletul privitorului un sentiment reconfortant de plenitudine şi bucurie a vieții similar cu cel trăit în mijlocul naturii. Peisajele exprimă plenar calitățile de colorist ale pictorului, capacitatea sa de a evoca atmosfera locului, de a interpreta creator modelul oferit de natură, integrând în lucrare prospețimea emoției trăite în mijlocul acesteia. Referindu-se la maniera picturală a a peisajelor lui Niculae Adel, sculptorul Cornel Durgheu consideră că “regăsim în creația picturală a lui Niculae Adel... ceva din sensibilitatea şi originalitatea picturii lui Grigorescu sau Luchian”.

PEISAJUL ACVATIC

Stabilit în anii copilăriei într-un oraş port la Dunăre, artistul s-a familiarizat de timpuriu cu specificul peisajului acvatic, devenit o constantă a inspirației picturale de mai târziu. Atras de poezia subiectului, pictorul a continuat să simtă chemarea întinderilor de apă şi după ce s-a stabilit la Oradea, redând cu interes malurile apei, lacuri, râuri sau cascade.

Încă din prima etapă de creație malurile Crişului au devenit pretextul a numeroase tablouri realizate după natură, prilej de a reda după caz cadrul natural, respectiv pitoreşti elemente de arhitectură urbană. Pasionat de mediul acvatic, Niculae Adel sugerează veridic atmosfera vaporoasă, transparența şi fluiditatea acestuia, descriind cu interes vegetația de pe maluri, unduirea valurilor la adierea vântului, reverberațiile cerului, soarelui şi copacilor pe suprafața apei.

Şi în cazul peisajelor acvatice se poate face o distincție între lucrările evanescente, cu nuanțe pale, estompate din prima fază şi cele ulterioare, definite printr-o consistență materială din ce în ce mai pronunțată. Această demarcație este evidentă şi în seria *Peisajelor pe Criş*, în care sunt vizibile toate metamorfozele intervenite în stilul artistului. Parafrazându-l pe Turner, se poate afirma că şi în cazul artistului Niculae Adel "fiecare privire asupra naturii aduce un nou nivel de rafinament artistic".

Lucrare remarcabilă din prima fază de creație, *Peisaj pe Malul Crişului* (1983), atrage privirea prin poezia culorilor aerate. Albastrul fluid al apei şi al cerului, verdele crud al vegetației, ocrul brun al malului sunt extrem de fin estompate, pictura având lejeritatea şi transparența unei acuarele.

Tabloul *Pasarelă pe Criş* realizat în 2010 se distinge prin efectele de transparență ale apei şi armonia nuanțării cromatice a vegetației într-un raport de complementaritate cu clădirea de pe malul Crişului (Fig.nr.15b).

Peisaj pe Criş I (Fig.nr.16a), tablou premiat la concursul național de pictură şi desen " Grigorescu 2007 " impresionează prin prospețimea şi armonia culorilor vii, reflexia cerului şi a vegetației

de un verde crud pe suprafața apei, capacitatea de sugestie a perspectivei. Tema a fost reluată constant de artist de-a lungul anilor, cu o viziune şi consistență cromatică diferite.

Elaborat în 2008, *Peisaj pe Criş* II (Fig.nr.16b) este o reinterpretare a temei bazată pe o combinație de şpaclu şi pensulație; materia picturală consistentă, aproape în relief evidențiază prețiozitatea azurie a cerului şi apei într-un contrast plăcut, armonic cu ocrul şi verdele crud al vegetației.

Malurile Crişului, cu vegetația specifică şi unduirea sinuoasă a apei constituie o temă reluată constant de-a lungul creației. Artistul valorifică nelimitatele posibilități de inspirație oferite de mediul acvatic, reinterpretând acelaşi subiect văzut din unghiuri de vedere diferite.

Referindu-se la resursele generoase ale acestui subiect, Cezanne afirma: "Aici, pe malul apei, motivele sunt tot mai multe, acelaşi subiect văzut din alt unghi oferă un prilej de studiu de cel mai mare interes, cu atâta varietate încât cred că aş putea lucra aici luni în şir stând în acelaşi loc şi înclinându-mă numai puțin mai la dreapta sau mai la stânga... " [2]

Fenomenul specific în care apa devine o oglindă pentru reflexia cerului, vegetației şi a copacilor este reluat şi în lucrările *Peisaj la Tinca I şi II, Peisaj la Ginta, Peisaj din Finlanda,Lacul.* Impresia de fluiditate şi transparență a mediului acvatic este remarcabil redată în tabloul *Peisaj la Tinca I* (Fig. nr. 17a.) realizat în 2012. În acest caz, frunzişul pastelat al peisajului de toamnă se reflectă ca într-o oglindă pe suprafața apei; turnul bisericii săteşti profilat pe cerul în nuanțe de roz-violet accentuează pitorescul peisajului.

Raporturile decomplementaritate dintre portocaliu şi albastru sunt reliefate expresiv în lucrarea *Peisaj la Ginta*, 2012 (Fig. nr. 17b.). Artistul redă barajul de la Ginta, poetizând peisajul prin finețea particulară a cerului şi armonia nuanțelor calde de ocru, bej, cărămiziu şi brun într-un dialog plăcut cu albastrul cobalt al apei.

În *Peisaj din Finlanda* realizat în 2010 (Fig. nr. 18) fluiditatea mediului acvatic este extrem de bine sugerată prin transparența nuanțelor de verde-albastru şi prin oglindirea frunzişului

[2] A. Lhote, *De la paletă la masa de scris*, Edit. Meridiane, Bucureşti, 1974

copacilor pe suprafaţa apei. În aceeaşi sferă tematică se înscrie seria de tablouri *Peisaj pe Dunăre, Lacul, Pe Valea Crişului, Crişul Repede, Pasarelă pe Criş la Oradea şi Vadu Crişului, Pod la Bratca, Podul de la Şuncuiuş,Valea Crişului la Şuncuiuş, Vadu Crişului, Valea Brătcuţei, Ginta şi Tinca etc.*

Seria *Peisajelor pe Criş*, respectiv *Valea Crişului* se distinge prin aceeaşi prospeţime şi diversitate a nuanţelor de verde, derivate din combinaţia cu ocru şi albastru.

Realizată în 2011, lucrarea *Crişul Repede* se impune prin efectele de transparenţă obţinute cu ajutorul unor nuanţe fin estompate de albastru deshis, portocaliu, violet, verde şi brun, predominând acordul culorilor complementare.

Tabloul *Pod peste Criş la Şuncuiuş* (2012) este remarcabil prin fineţea nuanţelor estompate de verde, ocru, şi albastru prin intermediul cărora artistul redă pitorescul specific peisajului local, efectele de transparenţă şi reflexie ale mediului acvatic.

Nocturna (2012) descrie mediul acvatic cu vegetaţia aferentă învăluit în atmosfera misterioasă a nopţii. Lucrarea se evidenţiază prin poezia imaginii, armonia cromatică şi felul în care artistul reuşeşte să sugereze reverberaţiile Lunii, ale cerului şi vegetaţiei pe suprafaţa apei.

Se remarcă prin originalitate tablourile în care artistul explorează problema tridimensionalităţii. În acest sens, este relevantă lucrarea *Inundaţie,* datată 2010 (Fig.nr.19). Suprafaţa inundată de apă devine o oglindă în care se reflectă cerul şi frunzişul copacilor, ceea ce contribuie la amplificarea efectului de perspectivă. Ineditul tabloului rezultă şi din divizarea compoziţiei în mai multe secvenţe-decupaje ale unor diferite unghiuri de vedere ale aceluiaşi peisaj.

Realizată în 2012, lucrarea *Peisaj la Tinca* II (Fig. nr. 20a) este un nou prilej de a reda poezia, transparenţa şi fluiditatea mediului acvatic în nuanţe delicate de albastru-cobalt, ocru deschis, bej şi verde turcoaz. Silueta solitară a bisericii ce se întrevede printre copaci accentuează nota de romantism a peisajului redat.

Tabloul *Lacul*, pictat în acelaşi an (Fig. nr. 20b) reia cu noi accente plastice fenomenul de reflexie coloristică a cerului şi vegetaţiei pe suprafaţa apei, în tonuri pastelate, fin nuanţate de roz-violet, albastru deschis, ocru şi turcoaz.

PEISAJUL CITADIN

Un domeniu distinct în creația pictorului îl constituie peisajele arhitecturale ce redau într-o manieră constructivistă ambianța unor străduțe sau case din Oradea, clădiri de pe malul Crişului sau Castelul de la Şuncuiuş.

O mare parte din peisajele citadine reflectă dragostea şi interesul artistului pentru partea veche a Oradiei, cu edificii ce poartă pregnant patina timpului. Subiect predilect de inspirație pentru artişti orădeni ca Alfréd Macalik, Tompa Mihály, Kristóffi János, malurile orădene ale Crişului cu clădirile şi atmosfera lor specifică constituie şi pentru Niculae Adel motivul unor lucrări remarcabile prin capacitatea de sugestie a mediului vegetal-acvatic în care se inserează cu grație silueta unor clădiri mai vechi. Este relevantă în acest sens seria lucrărilor ce redau *Primăria*, *Pod peste Criş la Oradea*, *Sinagoga*, *Pasarelă pe Criş*, *Iarna pe Criş*, *Sălcii pe Criş*, *Malul Crişului*, *Hotelul Continental* etc. Aceste lucrări se bazează pe asocierea constantă a trei elemente: suprafața apei, vegetația luxuriantă de pe maluri şi atmosfera clădirilor vechi.

Tablourile se remarcă prin interesul cu care artistul surprinde specificul arhitecturii urbane vechi sau moderne de pe malurile orădene ale Crişului. Lucrarea *Primăria*, cu acorduri cromatice derivate din culorile primare redă central Primăria oraşului şi Biserica "Sf. Ladislau" din Oradea, învăluite în ambianța specifică peisajului hibernal.

În toate lucrările menționate, suprafața apei devine o oglindă pentru reflexia cerului, a peisajului natural sau urban. Tablourile *Sinagoga* din 2006 (Fig.nr.21a) şi *Hotel Continental* realizat în 2013 (Fig.nr.21b) impresionează prin factura impresionistă a tuşei, evanescența apei pe care se profilează cu delicatețe, ca într-o oglindă, cupola bisericii, respectiv clădirile de pe malul Crişului; este remarcabilă, de asemenea finețea particulară a nuanțelor de roz, verde, roşu, albastru, bej, a griurilor colorate. Tabloul *Malul Crişului*, pictat în acelaşi an reia tema cu o tuşă mai consistentă,

descriind şi clădirile de pe malul opus, într-o viziune volumetrică ce accentuează impresia de perspectivă.

În lucrarea *Pasarelă pe Criş* (2010) artistul transpune pictural clădirea aflată în imediata vecinătate a podului; bogăția cromatică a vegetației în diferite nuanțe de verde se reflectă ca într-o oglindă pe suprafața apei, într-un raport de complementaritate cu acoperişurile roşu-carmin ale clădirii.

Acelaşi fenomen de reflexie a vegetației, respectiv a clădirilor şi podurilor orădene este evident în tablourile *Sălcii pe Criş* (2006), *Pod în Oradea* (2009), *Hotel Continental* (2011).

Dintr-o altă tipologie fac parte lucrările: *Strada Plevnei, Case la Şuncuiuş, Castelul de la Şuncuiuş, Biserica din Galeş* (jud. Sibiu), *Iarnă pe strada mea*. Toate aceste lucrări exploatează la maximum motivul străzii ce se îngustează pe măsură ce se depărtează de privitor.

Îndeosebi tabloul *Strada Plevnei* (2009) din Oradea atrage privirea prin plasticitatea volumetrică şi pitorescul nuanțelor pastelate ce scot în relief siluetele unor căsuțe colorate dispuse perspectival (Fig.nr.22). În această lucrare întâlnim o elaborată simfonie coloristică rezultată din armonizarea perfectă a unor nuanțe derivate din ocru, violet, alb-gri, verde şi albastru.

De o factură asemănătoare este tabloul *Case la Şuncuiuş* (2010), cu căsuțe viu colorate dispuse în diagonală. Se remarcă şi aici plasticitatea picturală a clădirilor accentuată de sintetizarea geometrică a formelor şi volumelor. Diferitele nuanțe de ocru conferă luminozitate şi căldură compoziției, accentuând impresia de perspectivă. Realizat în 2009, tabloul *Castelul de la Şuncuiuş* (Fig. nr.23a) este remarcabil prin armonia cromatică a nuanțelor de ocru, verde-oliv, griuri colorate şi albastru. Lucrarea denotă un constructivism geometric al volumetriei, evident şi în lucrările *Strada Plevnei, Iarnă pe strada mea* (Fig. nr.23b).

Lucrarea *Biserica din Galeş* (2012) scoate în evidență biserica sătească simplă cu pereții de culoare albastru *ceruleum,* încadrată în prim-plan de căsuțe vechi redate în perspectivă, iar în fundal de dealurile înverzite ale Mărginimii Sibiului.

Căsuțe la Galeş se disting prin redarea veridică a vechii arhitecturi caracterizate prin prezența unor elemente simbolice ancestrale, respectiv lucarne specifice acestei zone.

NICULAE ADEL-PICTOR AL FLORILOR

Cea de-a doua sferă majoră de interes, *naturile statice cu flori*, reflectă de asemenea, sensibilitatea, sinceritatea şi imaginaţia creatoare a artistului. Este un gen de pictură care necesită multă răbdare şi o mare fineţe de execuţie, nefiind suficientă o reprezentare exactă a modelului. Adevărate *poeme picturale*, naturile statice ocupă un loc privilegiat în creaţia lui Niculae Adel; ele celebrează viaţa, natura prin intermediul florii, miracolul cel mai fragil şi mai efemer dintre toate creaţiile naturii. La fel ca şi peisajele, florile sunt parte din sufletul artistului, care are capacitatea de a le eterniza şi de a le insufla viaţă.

Expresii sublimate ale naturii, adevărate sinestezii coloristice, compoziţiile cu flori impresionează printr-o graţie firească, lipsită de ostentaţie, inducând privitorului o accentuată senzaţie de real, firesc şi natural. Aşa cum afirma criticul de artă Radu Ionescu, dacă peisajele evidenţiază disponibilitatea artistului în ceea ce priveşte sugestia atmosferei, în schimb naturile statice denotă mai ales virtuţile sale de analist al materiei.[3] Pasiunea pentru culoare a artistului, interesul cu care descrie detaliile acestor creaţii prin excelenţă fragile dezvăluie o sensibilitate aproape feminină. Şi în domeniul naturii statice cu flori se poate face distincţie între o primă fază definită printr-o manieră estompată, fluidă şi cea posterioară anilor ’89 în care optează pentru o manieră din ce în ce mai consistentă.

Compoziţia *Aranjament floral* (1984), din prima etapă de creaţie se distinge prin farmecul poetic, gingăşia şi suavitatea florilor, fineţea acordurilor cromatice (alb, griuri nuanţate, roşu-vişiniu), fluenţa şi lejeritatea tuşei.

Prin contrast, lucrarea *Flori de câmp* I realizată în 2006 (Fig. nr. 24) reflectă o fază intermediară, de tranziţie în evoluţia picturii cu flori. Tabloul este unul din cele mai reuşite din seria lucrărilor timpurii cu flori de câmp, fiind remarcabil prin impresia de naturaleţe şi adecvarea desăvârşită a culorilor la tema redată, pregnanta sugestie de materialitate a vasului de ceramică.

---

[3] R Ionescu, în *N. Adel. Lucrări de suflet*, Catalog de expoziţie, 2008, p. 2

Prezențe discrete şi suave, cu un aer uşor nostalgic, florile sunt surprinse de obicei în faza de maximă înflorire, de exuberanță a formelor, degajând un sentiment stenic de celebrare a vieții şi culorii.

Genul naturii statice este abordat într-o viziune influențată de peisajul în aer liber, cu o paletă luminoasă, în care soarele mângâie blând petalele catifelate ale celor mai diverse tipuri de flori. Plăcerea de a picta floarea este evidentă în intuiția exactă a aspectului formal, în redarea atentă a detaliilor specifice, respectiv a contrastului de lumină şi umbră ce se reflectă în coloritul petalelor, al vazei şi al fondului. Reverberații intense de lumină şi culoare, florile impresionează prin senzația de prospețime, prin naturalețea şi sensibilitatea cu care sunt pictate. Vasul în care sunt plasate florile este adesea doar sugerat; "prezență discretă în economia lucrării", el nu face niciodată concurență florilor care constituie centrul de interes cromatic al acesteia [4]. Aduse în prim-planul imaginii, florile vorbesc în acorduri pastelate despre frumusețea misterioasă şi calmă a naturii, invitând prin frumusețea lor pură la evaziune şi contemplație.

O parte din lucrări se bazează pe exploatarea expresivă a raporturilor de complementaritate: *Flori galbene în vază mov* (2010), *Flori portocalii în vază albastră* (2006), *Flori roşii* (2010) etc. În general, întâlnim contrastul dintre culorile vii, iradiind lumină şi viață ale florilor şi culorile neutre ale fundalului, respectiv ale vazei. Se remarcă prin deosebita plasticitate, compozițiile intitulate *Flori roz* (Fig.nr.25) şi *Flori roşii* (Fig. nr. 27), realizate în 2010 şi bazate pe o combinație de şpaclu şi pensulație. Expresivitatea cromatică este amplificată în ambele lucrări de o pastă consistentă, ce conferă pregnanță materială petalelor cărnoase; florile domină câmpul pictural, detaşându-se aproape în relief de fundalul neutru.

Seria de *gladiole, narcise, bujori,* diferite specii de *maci, gherbera, trandafiri, crini* (Fig.nr.29a), *cale, lalele, crăițe, margarete, floarea soarelui, panseluțe, anemone, cârciumărese, crizanteme, flori de câmp, streliția* sunt descrise cu sensibilitate şi emoție, artistul reuşind să sugereze exact specificitatea texturilor lucioase, mate sau transparente.

Aranjament floral cu cale roşii (2010) este remarcabilă prin capacitatea artistului de a sugera firesc şi autentic consistența

---

[4] *Ibidem*

lucioasă a petalelor roşii care constituie centrul de interes al lucrării. Bazată pe evidențierea armoniei specifice raporturilor de complementaritate (roşu-verde), lucrarea *Gherbera,* pictată în 2012 (Fig. nr. 29b) se remarcă printr-o consistență aproape materială a petalelor, rezultat al tuşelor bogate de şpaclu. Centrul corolelor, tulpinile şi frunzele iradiază viață, căldură şi lumină. Sugerate cu ajutorul nuanțelor de ocru, ele au darul de a îmblânzi contrastele prea puternice, conferind lucrării armonie şi vitalitate.

În contrast cu acestea, seria *Florilor de câmp* se distinge prin transparența suavă, imaterială a petalelor fine, fragile şi lucioase. În acest caz artistul reuşeşte să redea naturalețea, senzația de prospețime şi ingenuitate a buchetelor multicolore. Alcătuite din maci, garofițe, albăstrele şi margarete, spice de grâu, ele fascinează prin frumusețea lor frustă, necontrafăcută. Deşi reunesc uneori acelaşi tip de specii florale, *Florile de câmp* au întotdeauna originalitate picturală distinctă, evidentă în faptul că nici un tablou nu este asemănător cu celelalte.

Flori de câmp II, 2012 (Fig. nr.26) *Flori de Câmp* III, 2010 (Fig.nr.28) şi *Flori de câmp* IV, 2010 (Fig. nr. 30a), *Flori de câmpV* , 2013 (Fig.nr.30b) se remarcă prin transparența suavă, imaterială a petalelor fine, fragile şi lucioase, în acorduri cromatice intense, vii şi strălucitoare derivate din armonia culorilor primare sau complementare (galben-violet).

Cu aceeaşi grație şi sensibilitate coloristică sunt descrise diferitele specii de *Maci*,2013 (Fig.nr.31a) în nuanțe variate de roşu intens, roz sau mov, cu petale fine şi fragile, respectiv *Bujorii* cu petale evanescente. Pasiunea pentru cromatismul cald, în combinații de roşu şi ocru solar este vizibilă şi în cele două aranjamente florale cu *Crizanteme* (Fig.nr. 31b şi Fig. 32b.). Tabloul *Crizanteme*, realizat în 2010 se impune prin modernitatea viziunii; artistul introduce în lucrare senzația de perspectivă cu ajutorul unor cadre ce decupează imaginea, creând astfel impresia unei succesiuni de planuri.

Capitol important al creației, florile vorbesc prin limbajul armonic al culorilor şi prin delicatețea formelor despre sensibilitatea, predispoziția lirică şi pasiunea pentru culoare a artistului. Freamătul viu şi proaspăt al corolelor de o vitalitate suavă transmite privitorului, într-o manieră firească, lipsită de ostentație sentimentul de plenitudine şi bucurie a vieții.

NATURI STATICE CU FRUCTE ŞI LEGUME

Naturile statice cu fructe şi legume constituie o altă temă de interes major în ansamblul creației lui Niculae Adel. Pentru pictor aceste daruri ale naturii sunt un nou prilej de a celebra farmecul delicat al formelor, culorilor şi proporțiilor. Ele rețin atenția prin expresivitatea pastelată a materiei picturale, plasticitatea texturilor în care tuşele consistente de şpaclu conferă formelor concretețe materială, relief şi volum. Se remarcă prin pitorescul lor naturile statice cu *Fructe exotice* (ananas, portocale, kiwi, lămâi, banane, pomelo etc.), dar şi cele care redau seria unor *Pere*, *Mere*, *Gutui*, *Struguri*, respectiv *Legume*.

Natură statică cu struguri, realizată în 2011 reține atenția prin armonia acordurilor cromatice cu ajutorul cărora artistul evidențiază materialitatea şi prospețimea strugurilor din prim-planul compoziției.

Vas cu fructe (2008), *Fructe exotice* (2006-2008), *Fructe exotice* I, 2011 (Fig. nr. 33a) *şi Fructe exotice* II, 2012 (Fig. nr. 33b.) se remarcă prin strălucirea şi prospețimea culorilor din sfera caldă a spectrului cromatic (în combinații de galben, portocaliu şi roşu, cu ajutorul cărora artistul redă texturile fructelor, dar şi jocul de lumini şi umbre). Fiecare element este individualizat prin observația atentă a detaliilor, cu sugestia materialității şi a consistenței specifice. În comparație cu fragilitatea florilor, fructele şi legumele se impun privirii îndeosebi prin consistența şi valoarea tactilă, sugerate cu ajutorul unor tuşe pregnante, artistul reuşind de fiecare dată să sugereze senzația de viață şi prospețime.

Adesea fructele sunt uşor geometrizate, sfericitatea, tendința de simplificare a formelor amintind de *constructivismul cezannian* : *Vază cu flori şi fructe*, 2011 (Fig. nr. 34a), *Fructe* I, 2009 (Fig. nr.34b.), *Fructe II*, 2012 (Fig.nr.35a), *Pere*, 2012 (Fig.nr.35b), Fructe III (Fig 35c.), *Fructe*IV, 2012 (Fig.nr.36a.).Tuşele consistente de şpaclu, într-o armonie de culori specifice toamnei conferă o maximă expresivitate formelor, scoțându-le în relief în raport cu fundalul

(*Pere, Fructe, Fructe* III, *Fructe* IV). *Gutuile* (2011) se remarcă prin armonia nuanțelor de galben-auriu şi brun-ruginiu, artistul redând veridic coloritul şi textura specifică fructelor.

Seria *Legumelor* (I-V) realizate în anii 2011-2012 (Fig. nr. 36.b, Fig. nr.37a, Fig. nr.37b, Fig. nr.37 c) se remarcă prin aceeaşi bogăție a paletei cromatice, cu importanța primordială conferită culorilor calde, în raporturi echilibrate cu nuanțele reci de verde şi violet. Deşi conțin aproximativ acelaşi tip de legume (ardei, vinete, dovlecel, ceapă, usturoi, varză, țelină, morcov, pătrunjel, cartofi) naturile statice se diferențiază atât prin aspectul variat al compoziției, cât şi prin varietatea formelor, nuanțelor, respectiv a tipului de tuşă, în tente plate sau încărcate de pastă. *Legume* II se remarcă, de asemenea prin armonia culorilor pastelate, de ocru, bej, violet şi roz (Fig.nr.37a.). *Legume IV* (Fig. nr.37 c) se distinge prin deosebita picturalitate a tuşei impresioniste, respectiv bogăția cromatică şi luminozitatea nuanțelor de roşu, portocaliu, violet, verde, ocru. *Legume V*, în compoziția căreia se regăsesc varză albă, varză roşie, țelină, usturoi, ceapă, pătrunjel şi morcovi se evidențiază prin armonia culorii şi autenticitatea reprezentării.

Dintr-o altă categorie fac parte lucrările *Natură statică cu pensule, fructe şi lumânări* (2006), *Flori, măr şi carte* (2007). Ele redau poezia cotidianului printr-o fericită îmbinare între flori, fructe şi obiecte neînsuflețite.

Serii de fructe şi legume, dar şi nenumărate flori de câmp au fost transpuse deopotrivă pe carton şi lemn, în cadrul unor compozițiii de mici dimensiuni. Ele denotă armonii cromatice delicate, marcate de luminozitatea plină de viață a ocrului, ştiința compoziției, spirit de observație şi minuțiozitatea detaliilor. În ciuda dimensiunilor mici, pictorul reuşeşte să redea veridic specificul formelor şi al texturii, senzația de viață şi prospețime a legumelor, fructelor sau florilor.

Aşa cum consideră artistul, naturilor sale statice nu li se potriveşte terminologia convențională de "natură moartă", deoarece acesta reuşeşte să redea, de fiecare dată, senzația de viață prin prospețimea culorilor vii, intense şi prin naturalețea texturilor delicate: "Chiar şi în natura statică executată în atelier încerc să redau atmosfera, viața, căldura şi sensibilitatea subiectului în culori calde, dăruind astfel ceva din sufletul meu".

COMPOZIȚII ABSTRACTE

Pictorul Niculae Adel a abordat cu aceeaşi dezinvoltură şi compoziția abstractă, în teme ca: *Aniversare, Peşte, Cascada, Cuib cu păsări, Eclipsa, Foc de tabără, Perpetuum, Rugăciune, Scara valorilor, În spațiu, Pe drumul vieții, Măşti, Flori de puf, La margine de câmp* etc. Lucrările sale abstracte nu se bazează niciodată pe o simplă asociere de forme şi culori. Fiecare lucrare are ca punct de plecare efortul de a transpune plastic într-o manieră sintetică, concisă un conținut de idei, un eveniment sau element din realitate.

Realizată în 2009, compoziția *Peşte* (Fig.nr.38a) se remarcă prin plasticitatea deosebită a culorilor. Diferite nuanțe de verde sugerează strălucirea de smarald a oceanului în care se integrează armonic silueta solitară, arhetipală a unui peşte stilizat.

Seria de lucrări *La margine de câmp, Foc de tabără, Cascada, Erupție* (Fig.nr.42), *Intrare în tunel, Cheile Bicazului, Eclipsă* au ca punct de plecare abstractizarea coloristică a unor elemente inspirate din realitate. Îndeosebi tabloul *Cascada* finalizat în 2012 (Fig.nr.39a) se individualizează prin bogăția cromatică a tuşelor suprapuse prin intermediul cărora artistul sintetizează plastic tema ilustrată. Lucrarea se remarcă printr-o expresie picturală situată la granița dintre figurativ şi abstract precum şi prin perfecta armonizare a nuanțelor de roz-violet, albastru, ocru, verde, galben-portocaliu, alb şi brun. O mulțime de culori şi forme aparent aleatorii, în trasee intersectate creează atmosfera specifică în lucrarea *Aniversare,* 2008 (Fig.nr.38b). Din această materie aparent dezorganizată, ce sugerează un joc de lumini şi umbre într-o încăpere aranjată festiv devine vizibilă la o privire mai atentă o sticlă de şampanie al cărei conținut se revarsă într-o cupă dispusă central. Acelaşi principiu compozițional se află la baza lucrării *Cuib cu păsări* realizată în 2012; în acest caz, dintr-un joc ascensional de tuşe largi trasate în culori vii se conturează central profilul unei păsări solare înconjurată de patru pui, imagine arhetipală, simbolică a cuibului ocrotitor (Fig. nr. 40a).

Compozitia *Flori de Puf* (Fig. nr.41a) se distinge prin capacitatea de sinteză plastică a temei, prin poezia şi finețea

particulară a nuanțelor evanescente de roz-violet, ocru, portocaliu, alb, verde şi albastru. În aceeaşi categorie se integrează seria de lucrări *La margine de câmp* I-IV (2012-2013) în care artistul redă într-o manieră sintetică, aproape abstractă, în nuanțe deosebit de expresive, vegetația specifică locului (Fig.nr.39b, Fig.nr.40b, Fig.41b).

Studiu pictural al mişcării continue, ce simbolizează curgerea infinită, fără întoarcere ce guvernează viața universului, lucrarea *Perpetuum* (2008) conține o abstractizare de factură geometrică.

Ceea ce impresionează în lucrările pictorului Niculae Adel este luminozitatea senină, calmă şi echilibrată a paletei cromatice, o deosebită armonie coloristică rezultată din ponderea conferită registrului cromatic solar. Sub influența ocrului dominant, dealurile şi câmpiile, căpițele de fân, frunzişul copacilor, florile, fructele şi legumele se impregnează de un sentiment de plenitudine a existenței şi bucurie a vieții, astfel încât tonurile reci de verde şi albastru sunt apropiate şi ele de sfera caldă a prismei cromatice. Nuanțările tablourilor se remarcă printr-o particulară finețe, distincție, sensibilitate şi discreție.

Pictor-poet al naturii şi florilor, fără a exclude din opera sa abstracția sintetică a formelor şi culorilor, Niculae Adel este autorul unor opere definite printr-o viziune optimistă, stenică, în care predomină vitalismul liric al culorilor calde şi spontaneitatea tuşei. Rezultat al juxtapunerii tonalităților calde, luminoase, lirismul delicat şi liniştitor al lucrărilor îndreptățeşte afirmația lui Luchian care spunea că “noi, artiştii, privim cu ochii, dar pictăm cu sufletul”. [5]

În prezent pictorul, ajuns la deplina maturitate creatoare lucrează cu o lejeritate a tuşei ce conferă spontaneitate, naturalețe şi prospețime paletei sale diversificate şi luminoase, mereu îmbogățită cu tonuri şi acorduri cromatice inedite, delicate.

În contextul începutului de mileniu actual, lucrările artistului Niculae Adel sunt tot mai actuale, constituind adevărate oaze de bucurie, linişte şi lumină, în acord cu nevoia tot mai acută a omului modern de a se reîntoarce la frumos, armonie şi spiritualitate.

---

[5] I. Jianu, Petru Comarnescu, *Ştefan Luchian*, Bucureşti, 1956, p. 107

DATE BIOGRAFICE

S-a născut la 9 ianuarie 1940 în localitatea Bălţeşti, judeţul Prahova. În anul 1954 se stabileşte în Oradea unde îşi continuă studiile liceale şi de specialitate

A urmat Şcoala tehnică sanitară între anii 1959-1962, concentrându-şi întreaga carieră profesională în domeniul medicinei generale şi al fizioterapiei.

Între 1977-1980 a urmat cursurile Şcolii Populare de Artă din Oradea, Secţia Pictură sub atenta îndrumare a profesorului Kristoffi Janos. Desfăşoară o activitate permanentă în cadrul Cenaclului coordonat de artista Elisabeta Syekely şi al Asociaţiei Artiştilor Plastici Bihoreni, participând la numeroase competiţii locale şi naţionale, unde a reuşit să obţină premii importante.

Începând din 1984 participă la toate expoziţiile de grup ale medicilor şi farmaciştilor din România; a organizat 26 de expoziţii personale şi a luat parte la peste 100 expoziţii de grup.

Aceeaşi pasiune pentru pictură l-a determinat să participe la nenumărate tabere de creaţie la Slănic Prahova, Bratca, Şuncuiuş, Valea Brătcuţei, Tinca etc.

Are numeroase tablouri în colecţii din ţară şi străinătate (Ungaria, Croaţia, Finlanda, Austria, Franţa, Suedia, Germania, Anglia , S. U.A.şi Canada)

EXPOZIŢII PERSONALE

- 1983-1984 -Oradea
- 1984-Salonta, Beiuş şi Ştei
- 1985-Galeria de Artă ,Oradea
- 1985, 15-25 nov., Sala Dalles, Bucureşti
- 1986-Oradea
- 1988-Zalău
- 2003-Sediul P.D.L. Oradea
- 2004 -Teatrul Arcadia Oradea

- 2005-Teatrul Arcadia Oradea
- 2006-Teatrul Arcadia Oradea
- 2007-Teatrul Arcadia Oradea
- 2009-Teatrul Arcadia Oradea
- 2010-Centrul Cultural Posticum, Oradea
- 2010-Hyvinkaa, Finlanda
- 2010-Teatrul Arcadia Oradea, Expoziția personală “Reverberații plastice ”
- 2012-Galeria de Arte Vizuale Oradea, Expoziția personală “Fascinația culorii”

EXPOZIȚII COLECTIVE

- 1982-Ploieşti şi Oradea
- 1983-Constanța
- 1984-Expoziția medicilor şi farmaciştilor din România, Cluj-Napoca
- 1985-Expoziția medicilor şi farmaciştilor din România din Oradea şi Braşov
- 1989-Salonul de iarnă al medicilor, ediția a XX-a, Muzeul de Artă Cluj- Napoca
- 2006-Hyvinkaa, Finlanda
- 2007-Expoziție colectivă Teatrul Arcadia
- 2007-Expoziție colectivă "Grigorescu 2007" Cluj Napoca
- 2008-Expoziție de grup la Muzeul din Beiuş
- 2009-Toamna Orădeana
- 2010-Expoziție colectivă internațională la Galeria "Maryelen" Beiuş
- 2010-Salonul de toamnă “Embleme apusene”, Galeria de Artă "Maryelen" Beiuş (2010)

PREMII

1985 - Premiul I la etapa judeteană Bihor, organizată în cadrul Festivalului Național *"Cântarea Romaniei"*

- Premiul III la Expoziția republicană organizată în cadrul Festivalului Național *„Cântarea României”*

1986 - Premiul I la etapa județeană Bihor, organizată în cadrul Festivalului Național *„Cântarea României”*

***1987 - Premiul II** - Pictură Compoziție* la Expoziția republicană organizată în cadrul Festivalului Național *„Cântarea României”*

***- Premiul II** - Peisaj Natură Statică* la Expoziția republicană organizată în cadrul Festivalului Național *„Cântarea României”*

1988 - Premiul II la Expoziția județeană Bihor, organizată în cadrul Festivalului Național *„Cântarea României”*

1989 - Premiul II la etapa județeană Bihor,organizată în cadrul Festivalului National *"Cântarea Romaniei"*

***- Premiul II** - Pictură Compoziție*

***- Premiul II** - Peisaj Natură Statică* la Expoziția republicană organizată în cadrul Festivalului Național *„Cântarea României”*

2007 - Premiul III la Concursul de pictură şi desen *"Grigorescu 2007"*, organizat de Sooters şi Hobby Art

2010 - ***Diploma de Excelență*** oferită de Teatrul de Tineret Arcadia din Oradea cu ocazia celebrării a 60 de ani de activitate a instituției

CATALOAGE DE EXPOZIȚIE:

Catalogul expoziției personale Niculae Adel, Sala Dalles, Bucureşti, 1985

Salonul de iarnă al medicilor, Muzeul de Artă Cluj-Napoca, 1989

Niculae Adel-Lucrări de suflet, *Catalog de expoziție*, Oradea, 2008

OPINII

Chiar unei săli obişnuite cu prezența pictorilor, expoziția lui Niculae Adel i-a conferit un aer sărbătoresc. Suita de pânze reprezentând cu precădere peisaje din Bihor, punctată ici şi colo cu naturi moarte (flori sau fructe), a luminat Sala Dalles din Bucureşti, cu puterea pe care o comunică adevărata artă.

Pictorul nu ne era cunoscut, însă, vănzându-i tablourile, pătrunzând în acea zonă de dealuri molcome, de pârâiaşe care aleargă printre arbuşti, de case de margine de sat, de câmpuri bogate în flori, respirând forță tainică şi sănătate, îl descoperi, echilibrat şi contemplativ, neobosit în dragostea față de natură, bucuros să-i facă şi pe alții părtaşi bucuriei lui. Expoziția este un mesaj de dragoste. O misivă scrisă în timp, pagină cu pagină. Tonul este murmurat, aşa cum îi stă bine unui îndrăgostit, devenind astfel mai pătrunzător, mai convingător decât exclamațiile ce se pierd în cele patru vânturi. Aparența monotonie a subiectelor ține de faptul că Adel nu caută locuri spectaculoase, neobişnuite, accidente ale naturii; iubind natura el descoperă ceva frumos până şi în locurile ocolite, cel mai adesea, de confrații săi. Să fie el, pictorul, cel ce conferă farmec peisajului? Posibil, transmițându-i din propria sa sensibilitate, înnobilându-l cu căldura pasiunii sale.

Datorită acestor calități, în această expoziție nu privim tablourile, ci trecem de la unul la altul, intrând şi noi, în atmosfera de calm şi bucurie pe care aceste imagini o naşte în noi. Alocuri, pauzele necesare, popasurile, sunt marcate de peisaje mai difuze, adevărate studii de atmosferă, echivalente cu portretul sufletului unui om, iar nu portretul său fizic.

Alături de portrete, buchetele de flori de câmp, par detalii ale peisajului, transportate întâmplător într-o glastră. Ele eu acelaşi aer de plentitudine. Sunt mângâierea razelor de soare, de calm molipsitor, de hrană sufletească, oferită generos de pictor. Cel mai adesea, vasul în care sunt florile, este doar sugerat cromatic, discretă prezență în economia tabloului, astfel că suntem îndemnați să scriem şi aceste pânze tot în rândul peisajelor. O notă aparte o pun cele câteva naturi moarte, în care preocuparea pictorului pentru

materie, pentru calitatea şi culoarea ei, pentru volum şi transparenţă este evidentă. Echivalenţe calitative ale peisajelor, aceste naturi moarte, dezvăluie virtuţile de analist al materiei, după cum peisajele evidenţiază pe acelea de creator, de atmosferă. Cele două aspecte ale uneia şi aceleaşi pasiuni pictura se completează în mod fericit, completând tot odată pentru noi şi portretul pictorului.

Într-o epocă în care pictorii de har şi pasiune nu lipsesc, în care îndrăzneala de a se mărturisi prin artă este frecventă, o voce blândă şi molcomă, discretă şi convingătoare, se impune din prima clipă. Ea pledează pentru cinstea funciară a pictorului, pentru perseverenţa sa, în dorinţa de a se bucura şi a transmite şi altora cu mijloace artistice din cele mai alese, temeiurile sentimentelor sale în faţa naturii.

Pentru un pictor, curajul de a fi întotdeauna el însuşi, neapăsat de dorinţa de a căuta în spaţii, care, structural şi temperamental, nu i se potrivesc, este un act de cinste, de respect faţă de sine şi de noi, un semn de mare nobleţe sufletească. Să nu uităm totuşi, frumoasa coincidenţă că numele său, Adel, înseamnă tocmai nobleţe.

Radu Ionescu, Expoziţia de la Sala Dalles, Bucureşti, 1985

Impresionat de sentimentul curat transpus în pictura domnului Niculae Adel, cred că nu este vorba numai de sinceritate, ci şi de simţul de a-şi dispune formele şi culoarea într-un fel echilibrat, propriu. Mă bucur că l-am cunoscut pe autor şi discutând despre pictură şi subiect am simţit bucuria pură pe care artistul o trăieşte când pictează.

Traian Brădean, Expoziţia de la Sala Dalles, Bucureşti, 1985

Niculae Adel mi-a fost discipol la Şcoala Populară de Artă din Oradea între anii 1977-1980. Era foarte conştiincios, dornic de a deprinde tainele picturii. Avea o mare dragoste pentru peisaj, astfel încât organiza frecvent ieşirile în natură, în cadrul orelor de practică pentru a transpune frumuseţile peisajului bihorean. După

absolvire şi-a continuat cu multă dăruire pasiunea pentru pictură, remarcându-se printr-o bogată activitate expoziţională. Sunt mândru că am avut un asemenea discipol talentat şi perseverent, un model pentru colegii săi artişti plastici. Stilul său pictural este bine conturat, prestaţia sa artistică fiind apreciată elogios atât de critici, cât şi de iubitorii de artă. M-a impresionat întotdeauna sensibilitatea limbajului său cromatic, poezia şi armonia culorilor calde, luminoase şi în acelaşi timp discrete care îţi dau o stare reconfortantă de linişte sufletească şi evaziune din cotidian.

Kristóffi János , 2012

Adel Niculae pune în valoare consecventa şi continuitatea unui crez, a unei viziuni, a unei atitudini faţă de viaţă şi artă. Imaginea plastică se constituie ca un rezultat a unei contemplări lucide a înfăţişărilor naturii şi se impune ca o tălmăcire mereu noua a sentimentului încercat de artist în faţa lumii înconjuratoare. Adel Niculae redefineşte peisajul din perspectiva unui temperament liric. Echilibrul picturii sale se exprimă deopotrivă, în capacitatea de a clădi o imagine logică, a cărei construcţie se sprijină pe o geometrie lipsită de ostentaţie, topită firesc în trecerile liniştite ale culorilor. Reuseşte să readucă mereu în prezent pictura ca mestesug, fără inovări spectaculoase, dar care se impune prin discreţia cu care înregistrează lumea din jur.

Elisabeta Szekely, 1985

Cu siguranţă că Niculae Adel face parte dintre acei oameni pentru care rolul principal în dobândirea armoniei vieţii îl deţine arta. Ea este cea care îi aduce bucuria frumuseţii, a creaţiei, a cunoaşterii lumii, măsura evoluţiei sale spirituale. Cadru medical, de profesie, el se scrie în categoria numită într-un sens larg, a amatorilor în artă. O aplecare mai puţin grăbită asupra acestui cuvânt ne poate dezvălui însă rostul profund pe care aceşti oameni îl atribuie creaţiei, acela de a crea din dragoste şi cu dragoste pentru tot ce se află în jurul lor, pasiunea însemnând credinţă, renunţare,

dorința continuă de a-şi perfecționa meşteşugul şi de aprofundarea tainelor pe care le deține artă.

Niculae Adel, explorând cu încredere aceste taine şi urmând cu tenacitate şi credință un drum al său, după ani de muncă, nu fără stângăcii sau impasuri, iată, a ajuns la un stadiu când se poate vorbi de un mod propriu de exprimare, prin mijloace picturale într-o cromatică caldă şi unitare. Preocupat în prezent în primul rând de peisaje şi naturi moarte, fiind vizibil respectul pentru formă şi pentru motiv, Adel se exprimă în prezent cu o lejeritate a tuşei într-o pensulație mai măruntă, ce face să vibreze culoarea.

Tablourile, de obicei scăldate într-o lumină caldă, au atmosferă, o poezie de un lirism în acord cu temperamentul autorului lor. Culorile au însă consistență, urmărind cu fidelitate formele. Nuanțate cu sensibilitate, ele emană o energie ce evidențiază tenacitatea, dar şi bucuria creației acestui pictor, a cărui talent, însoțit de perseverență şi de sinceritate, l-a aşezat pe un drum ascendent al artei.

Maria Zintz, în "Crişana", 1985

Vocația pentru artă a lui Niculae Adel este guvernată de o cu totul altă structură temperamentală. El conferă peisajelor sale un sentiment stenic, o poezie şi o atmosferă senină, printr-o cromatică caldă, adeseori estompată. Grija pentru armonie, pentru echilibru îl fereşte de excese iar perseverența sa lucidă îl apropie de o liniştitoare obiectivizare, fără angoase, fără drame interioare.

Maria Zintz, în "Familia", 1986, Anul XXII, nr. 4, p. 15

Pentru Niculae Adel a cărui expoziție este găzduita la Galeria mica a Fondului Plastic din Oradea, pictura nu este un hobby, o activitate marginală menită să coloreze cotidianul; dimpotrivă, acest meşteşug este practicat cu pasiune şi tenacitate, vizând adecvarea posibilităților tehnice, perfectibile, cu intensitatea trăirilor în fața naturii. Peisajele sale dovedesc o expresie plastică ce posedă deja individualitate, deşi influența profesorului său

Kristóffi János , a cărui clasă de pictură a absolvit-o în cadrul Şcolii Populare de Artă, se face simţită în estompa ceţoasă ce învăluie contururile. Tehnica este asimilată însă constructiv, căci ea îi oferă lui Niculae Adel posibilitatea de a reda poezia şi calmul peisajelor bihorene, faţă de care pictorul dovedeşte un ataşament statornic. Dobândirea unui traseu pictural autonom se evidenţiază şi în modul de tratare a naturilor statice şi a florilor.

Dezinvoltura tuşei, păstoase sau fluide, precum şi armonia gamelor cromatice, ne dau măsura unui talent care, dublat de pasiune şi muncă, conferă creaţiei sale valoare plastică în ascensiune.

Ramona Novicov, 1986

La început de primăvară, într-un anotimp care cu greu îşi intră în drepturi, pictorul Niculae Adel propune un moment de căldură sufletească urbei de pe Crişul Repede, al cărei fiu a devenit prin adopţie. Truditor o viaţă de om pe tărâmul sănătăţii publice, artistul plastic recurge la instrumentul picturii, pe care îl consideră drept un hobby sau "violons d'Ingres". Abordând arta ca o a doua profesiune de credinţă, Niculae Adel se apropie de ea la vârsta maturităţii. Se perfecţionează în tainele acesteia în anii ’80 ai veacului trecut, sub îndrumarea atentă a maestrului penelului, artistul Kristóffi János, azi decanul de vârstă al pictorilor orădeni. Beneficiază mai apoi, în cadrul unui cenaclu artistic orădean de îndrumările regretatei plasticiene Elisabeta Szekely Apperger. Participă la expoziţii în grup în mod consecvent, între anii 1982 si 1989, la Oradea, Ploieşti şi Constanţa, dar îşi face simţită prezenţa între 1984 şi 1989 şi în cadrul expoziţiilor medicilor şi farmaciştilor din Romania, o breaslă puternic ancorată în domeniul artei, organizate la Cluj-Napoca, Oradea şi Braşov. Este titularul între 1983 si 1988, mai apoi după o pauză şi în 2003 şi 2006 unor expoziţii personale deschise la Oradea, Salonta, Beiuş, Ştei, Oradea, Bucureşti (la sala Dalles), Zalău şi din nou, la Oradea. Pentru prestigioasa sa activitate pe tărâmul artelor plastice este răsplătit cu premiile I şi II din Bihor, din anii 1983, 1985, precum şi cu premiul II la Expoziţia Republicană din Bucureşti organizată în anul 1985, în

cadrul Festivalului Național "Cântarea României". Asupra artei sale s-au pronunțat elogios critici de artă remarcabili precum Radu Ionescu, Maria Zintz şi Ramona Novicov.

Actuala expoziție propusă de Niculae Adel, cu multă sinceritate şi căldură, este găzduită, în holul central, de Teatrul pentru Tineret Arcadia din Oradea, locul de desfaşurare a numeroase astfel de momente artistice de suflet, inițiate şi patronate de directorul acestui aşezământ, omul cu largă deschidere spre frumos, care este Marius Aron.

Spațiul expozițional adăposteşte aproximativ cincizeci de lucrări, picturi în ulei pe carton şi pânză, precum şi acuarele. Tematica lucrărilor se axează pe două domenii majore ale picturii: peisajul şi natura statică. Peisajul, inspirat de geografia completă a spațiului ardelean, prezintă segmente de natură, pornind de la şesul bihorean şi terminând cu zona muntoasă a împrejurimilor Clujului. Prezentarea cadrului natural în diferite ipostaze oferite de anotimpurile care se succed este doar un pretext de a-şi etala paleta cromatică.

Culorile tablourilor lui Niculae Adel degajă un calm şi o linişte interioară nemărginite. Natura statică, axată exclusiv pe lumea florilor, a celor cultivate de artist în grădina din jurul turnului său de fildes şi de creație din inima Munților Apuseni, dar şi pe cea a florei spontane, este al doilea tărâm de introspecție al artistului.

Ambele teme sunt abordate sincer şi cu simplitate. Expresia plastică este concretă, nedisimulată. Desenul este subordonat culorii.

Claviatura cromatică vie, caldă, dar mai ales calmă este echilibrată şi armonioasă. Artistul şi-a însuşit ştiința complementarității culorilor. Tuşa penelului său este dezinvoltă, sigură, uneori transparentă şi diafană, alte ori viguroasă, profitând din plin de ofertele culorii dense, păstoase. Alături de linişte şi calm, tablourile invită la meditație.

Având ca formație artistică ceea ce literatura din domeniu obişnuieste să numească drept "studii libere", Niculae Adel a intrat în intimitatea artei cu sinceritate, considerand-o o terapie a liniştii sufleteşti. Ajuns la senectute, artistul a găsit modalitatea salutară de a trăi acest segment de viață cu calm, întelepciune, dar mai ales în mod util. Este conştient de poziția de pe care s-a apropiat de tărâmul

artei şi impune un respect cu demnitate. De remarcat modul elegant în care artistul îşi prezintă lucrările în expoziţie.

Vasile Sarca, *Anotimpuri şi flori. Expoziţia de pictură a plasticianului orădean Niculae Adel*, Teatrul de Stat Arcadia, aprilie, 2006, "Realitatea bihoreană", An VI, nr. 1671, 4 aprilie 2006, p. 5

În cele 53 de picturi pe care Niculae Adel le oferă publicului orădean se simte o dragoste profundă pentru frumos, pentru reprezentarea naturii într-o abundenţă cromatică rafinată. Peisajele şi florile sunt temele de inspiraţie care concentrează un întreg lirism, ce îmbie la reverie şi contemplaţie. Este o expoziţie unitară, o atmosferă de poezie, echilibru, o adevărată terapie prin culoare.

Crăciun Parasca, în "Jurnal bihorean", 2006, Anul XIV, nr. 3748, p. 9

Dacă, din fericire, avem modelul sacru al sfintei familii din Nazaret pentru trecătoarea viaţă pământească, Ea ar trebui să fie şi modelul ilustrativ pentru toate "familiile" din lume, şi, potenţial, a celor profesionale de mare nobleţe. Breasla artiştilor plastici, în concernul celeilalte comunităţi artistice ar avea astfel o binecuvântată şi netrecătoare măreţie pământească. Sub pecetea trainică, creatoare se află fiecare din cei care au curajul şi binecuvântarea de a se supune exerciţiului, nu numai contemplativ, al urcuşului ascetic pe scara ce duce spre bucuria împlinirii artistice. Şi pentru că sub pecetea tainei se află inima şi mintea spiritului ales, înălţat, parcă ne rămâne doar să ne minunăm, să admirăm şi să ne miram, impresionaţi; să ne bucurăm în profunda contemplaţie şi apreciere asupra fenomenului artistic şi al omului care-l produce, cu pasiune, responsabilitate şi sacrificiu.

Regăsirea muncii de creaţie a acestor personalităţi rămase de excepţie, din rândul nostru, în spaţiul nostru apropiat, intim şi estetic, este o binecuvântare.

Creaţia artistică, de o relevanţă estetică şi spirituală specială, dar şi de o senină prospeţime tematică şi cromatică, este pictura sugestivă a distinsului artist plastic Niculae Adel, omul

creator format la chemarea "rezonanțelor" spirituale specifice care sălăşluiesc în sufletul său generos, precum şi în sacramentul fundamental al iubirii de frumos, regăsit în tradiționalele şcoli de artă şi educație artistică ale Oradiei Mari.

Niculae Adel este azi un om la vârsta împlinirilor, OMUL care stăpânit din tinerețe de o nobilă profesiune, transformă adesea, laboratorul său, biroul său de funcționare din lumea medicală, în atelier de pictură, în sanctuar al creației artistice plastice - Admirabil.

Pe lângă viața firească profesională din domeniul medicinii, pictorul Adel Niculae a fost şi este un familist convins, a răspuns cu generozitate la chemările şi comandamentele interioare ale spiritului său şi cu izbăvita şi luminata maturitate, aduce în sanctuarul vieții sale, dar şi al nostru, al iubitorilor de frumos, relevantul sentiment al frumuseții umane, al libertății spiritului uman, exprimat prin peisajele sale, naturile statice sau prin sensibilele creații cu flori, flori de câmp în special.

Regăsim în creația picturală a lui Niculae Adel mai degrabă un autodidact al penelului, ceva din sensibilitatea şi originalitatea picturii lui Grigorescu sau Luchian. Dacă ar fi urmat înaltele şcoli academice de artă, să-şi cizeleze talentul şi dacă ar fi renunțat la viața modernă dintr-un oraş provincial, Adel ar fi putut rivaliza serios, prin pictura sa, cu numeroşi pictori contemporani, de gen din spațiul românesc, printr-un aprofundat studiu de specialitate după valorile picturii naționale şi universale.

Altfel, pictorul Adel este un "OM" adevărat, un creator adevărat, care nu umblă cu nasul pe sus, un OM care-şi cunoaşte perfecțiunea artistică spre care tinde, mulțumindu-se cu decenta atitudine de maestru al penelului.

Cornel Durgheu, Expoziția personală Niculae Adel, Teatrul de Stat Arcadia, 8 X 2009

Asemenea impresioniştilor, sensibilitatea pictorului rezonează în fața măreției şi frumuseții priveliştilor oferite de natură; artistul lucrează în aer liber şi transpune pe pânză impresiile spontane receptate în mijlocul naturii, eternizează

instantanee din existența peisajului, fiind preocupat de schimbările produse în lumină şi culoare de anotimpuri sau diferitele momente ale zilei...

Indiferent dacă e vorba de peisaje pure cu dealuri, munți, copaci sau margini de pădure sau peisaje animate de case ţărăneşti ori silueta zveltă a unor biserici, artistul are capacitatea de a simți sufletul naturii, oferindu-ne o realitate transfigurată poetic de propria sensibilitate.Parafrazându-l pe Turner, se poate afirma că şi în cazul artistului Niculae Adel "fiecare privire asupra naturii aduce un nou nivel de rafinament artistic".

Un loc distinct în creația pictorului îl dețin peisajele citadine ce redau într-o manieră plastică, constructivistă, ambianța unor străduțe sau case din Oradea, clădiri de pe malul Crişului sau Castelul de la Şuncuiuş.

Cea de-a doua sferă majoră de interes - naturile statice cu flori, reflectă de asemenea sensibilitatea şi imaginația creatoare a artistului. Ele sunt poeme picturale care celebrează viața prin intermediul florii, miracolul cel mai fragil şi efemer dintre toate creațiile naturii.

Ceea ce impresionează în lucrările artistului este luminozitatea senină, a paletei sale cromatice, o muzicalitate a armoniilor coloristice provenită din orientarea spre sfera culorilor calde. Expoziția recentă reflectă profilul unui artist ajuns la deplina maturitate creatoare, fiind garanția viitoarelor sale împliniri.

Agata Chifor, în "Jurnal de dimineață", Anul II, nr. 363, 5 XI. 2010;

Pictor al naturii şi al florilor, Niculae Adel are o contribuție remarcabilă la definirea expresiei picturale a peisajului bihorean, abordând, cu aceeaşi dezinvoltură natura statică sau compoziția abstractă. Atât peisajele după natură, cât şi compozițiile de atelier reflectă viziunea lirică a artistului, transmițând privitorului o particulară senzație de prospețime, vitalitate şi bucurie a vieții, dragostea pentru natură şi culoare a creatorului lor.

Agata Chifor în "Crişana", nr. 6594, 18 X 2012, p. 2

Incă de la prima trecere prin fața exponatelor rămâi cu impresia,întărită apoi,că te afli în fața unui artist matur, stăpân pe meserie, autor al unor delicate confesiuni poetice.. Trăieşte intens în fața tabloului la care lucrează, apoi trăieşte tabloul.

Lucrările lui Adel... te îmbie să le priveşti. Şi privindu-le te simți mai liniştit. Nu foloseşte culori tari, totul e plin de lirism. Desenul e bine condus, colțul de natură în fața căruia s-a oprit este bine "citit", culoarea e cu talent şi ştiință artistică pusă acolo unde trebuie, iar rezultatul este tabloul în care găseşti o tainică frumusețe...

Stelian Vasilescu, *Confesiunile lui Niculae Adel*, "Familia", II, 1984, Anul XX, nr. 2, p. 15

BIOGRAPHY

Born in Baltesti, Prahova on January 9th, 1940, Niculae Adel is moving to Oradea in 1954. Here is where he finishes up his studies and starts his own family.

In 1962 he graduated from Technical Sanitary School, focusing his efforts throughout all his professional career on general medicine and physiotherapy.

He joined the Popular Art School from Oradea in 1977. There, under the close guidance of Professor Kristóffi János, he graduated Panting Section three years later. Concerning his creations, he takes his inspiration in the beauty of the nature. He is fascinated by the landscape, still life and abstract compositions. He is also interested in the intensity of the light at different times of the day, and its influence over the colors.Works by nature are made in impressionist style, following a poetic, lyric vision of the landscape.

He was part of the Oradea's Painting Circle, as well as, of the Oradea Plastic Artists Association. This way he had several opportunities to present his works in multiple exhibitions throughout the country. He also won important prizes in regional and national contests. His passion for art and nature, got him on the road to countless creation camps.

He has organized numerous personal exhibitions (26) and he has participated to over 100 group exhibitions in: Romania (Oradea, Cluj, Bucuresti, Zalau), Finland.

His works can be found in private collections in Europe (Hungary, Germany, Croatia, France, Austria, England, Sweden, Finland), United States of America, Canada.

PERSONAL EXHIBITIONS

- 1983-1984- Oradea
- 1984- Salonta, Beiuş and Ştei
- 1985-Art Gallery, Oradea

- 1985-Dalles Hall Bucureşti
- 1986-Oradea
- 1988-Zalău
- 2003-P.D.L. Office Oradea
- 2004 Oradea
- 2005-Arcadia Theatre Oradea
- 2006-Arcadia Theatre Oradea
- 2007-Arcadia Theatre Oradea
- 2009-Arcadia Theatre Oradea
- 2010 -Posticum Church
- 2010-Arcadia Theatre Oradea, “Plastic Reverberations”
- 2010-Hyvinkaa, Finlanda
- 2012 Art Gallery, Oradea, “Fascination of colors”

COLLECTIVE EXHIBITIONS

- 1982-Ploieşti and Oradea
- 1983-Constanța
- 1984-1989-Romanian Medics and Pharmacists Exhibition, Cluj-Napoca
- 1985-Romanian Medics and Pharmacists Exhibition, Oradea and Braşov
- 1989-Winter salon of medics, Cluj-Napoca Art Museum, with Catalog
- 2006-Hyvinkaa, Finlanda
- 2007-"Grigorescu" Contest , Cluj -Napoca
- 2007- Arcadia Theatre
- 2008-Museum of Beiuş
- 2009-Toamna Oradeană Event
- 2010-International collective exhibition, "Maryelen" Art Galery, Beiuş
- 2010-Autumn salon “Western emblems” , "Maryelen" Art Galery, Beiuş

AWARDS

1985 - 1st place at the Bihor County Exhibition, organized within the *„Cântarea României”* National Festival
3rd place at the Republican Exhibition, organized within the *„Cântarea României”* National Festival

1986 - 1st place at the Bihor County Exhibition, organized within the *„Cântarea României”* National Festival

1987 - 2nd place *Composition Painting* at the Republican Exhibition, organized within the *„Cântarea României”* National Festival
2nd place *Still Life Painting* at the Republican Exhibition, organized within the *„Cântarea României”* National Festival

1988 - 2nd place at the Bihor County Exhibition, organized within the *„Cântarea României”* National Festival

1989 - 2nd place at the Bihor County Exhibition, organized within the *„Cântarea României”* National Festival

2007 - 3rd place at the "*Grigorescu 2007*" Contest, organized by Sooters and Hobby Art

2010 - Diploma of Excellency offered by Arcadia Youth Theatre , Oradea

EXHIBITION CATALOGS:

Personal Exhibition Catalog, Dalles Hall, Bucharest, 1985
Winter Salon of doctors, Cluj-Napoca Art Museum, 1989
Niculae Adel -soul works, Exhibition Catalog ,Oradea, 2008

CRITICISM

Even to a hall that's used to the painters presence, Niculae Adel's Exhibition offers a celebration feeling. His canvases suite, presenting pre-eminently Bihor county landscapes, punctuated here and there with still-life (flowers and fruits), has illuminated the Dalles Hall in Bucharest, with the power that true art communicates.

The painter was not known, but seeing his paintings, entering that area with mild hills, where brooklets run among shrubs, with houses from the outskirts of the village, with flowers rich plains, breathing the cabalistic strength and health, one discovers him, balanced and contemplative, tireless in love for the nature, happy to have the others take part in his joy. The whole exhibition is a love message. A letter wrote in time, page by page.

The tone is whispered, as it best suits a lover, becoming this way even more astute, more convincing than the exclamations that are lost in the four winds. The apparent monotony of subjects comes from the fact that Adel does not search for spectacular, unusual places, accidents of nature; loving the nature, he discovers something beautiful even in the avoided places, more often than never, by his colleagues. Is it him, the painter, the one that offers glamour to the landscape? It's possible, by transmitting some of his own sensitivity, ennobling it with the warmth of his passion. Because of these qualities, in this exhibition, we don't see the paintings, but we pass from one to another, joining the calm and joy that these images originate in us.

Sometimes, the necessary pauses are marked by the diffused landscapes, true studies of atmosphere, equivalent to the portrait of a man's soul, and not the one of his body.

Besides the portraits, the wild flowers bouquets seem like details of the landscape, transported perchance inside a vase. They have the same air of plenitude. They're the sunbeams' caress, a contagious calm, food for the soul, generously offered by the painter. Most often, the vase which holds the flowers is only chromatically suggested, a discreet presence in the painting's economy, while we're urged to

join this canvases in the same category with the landscapes.A special note is given by the still-life, where the preoccupation of the artist for the matter, for its quality and color, for volume and transparency is obvious.

Quality equivalents of the landscapes, these still-life paintings, uncover the analyst virtues for the matter, as the landscapes emphasize the ones for the atmosphere creator. The two aspects of the one and same passion for painting, complete each other in a happy way, drawing all the same the painter's portrait.

In an era in which the graceful and passionate painters are not absent, in which the dare to confess through arts is frequent, a gentle and mild, discreet and convincing voice is imposing from the first moment. It pleads for the fundamental honesty of the painter, for his perseverance, in his longing to enjoy and transmit to others as well by distinguished artistic means, the foundation of his feelings towards nature. For a painter the courage of being himself always, untouched by the desire of searching in spaces that don't fit him structurally and temperamentally, is an act of honor, of respect towards himself and us, a big sign of soul nobility. Let's not forget though the beautiful coincidence that his name, Adel, means exactly nobility.

Radu Ionescu, Dalles Hall Exhibition, Bucharest, 1985

Impressed by the sincere feeling rendered into the painting of Mr. Niculae Adel, I think it is not only about honesty, but also about his own sense of form and color in a balanced way. I'm glad I met the author and talking about painting and the subject I felt the pure joy he feels during his moments of creation.

Traian Brădean, Exhibition at Dalles Hall, Bucharest, 1985

Adel Niculae was my disciple at the Popular Art School in Oradea between 1977-1980. He was hardworking, eager to learn the secrets of painting. He had a great love for landscape, so he frequently organized outings, within tutorial classes to transpose the

beauty of the landscape. After graduation he continued with great dedication his passion for painting, having a rich exhibition activity. I am proud to have had such talented and persevering disciple, a model for his fellow artists. His painting style is well defined, his artistic performance was appreciated by critics and art lovers both praising his talent. I'm always impressed with his color sensibility language, poetry and harmony of warm colors, bright and soft at the same time that gives you a refreshing state of peace of mind and avoidance of everyday life.

Kristóffi János, 2012

Adel Niculae highlights the consistency and continuance of a belief, of a vision and attitude towards life and art. The plastic image emerges as a result of a lucid contemplation of nature's instances, presenting itself like an ever-new explanation of the artist sentiments towards the surrounding world. Adel Niculae redefines the landscape from the perspective of a lyrical temperament. The balance in his paintings is equally expressed in his ability to build a logical image whose construction relies on an ostentation free geometry, naturally melted in the quiet passing of colors. He always manages to bring the art of painting without spectacular innovation but which imposes by the discretion used in recording the surrounding world.

Elisabeta Szekely, 1985

Surely Adel Niculae belongs to that particular group of people for whom the leading part in acquiring life's harmony is claimed by art. It is art that brings about the joy of beauty, creation, knowledge of the world, a quantification of his spiritual evolution. Working in medical care, he enters a broader category called art amateurs. Lingering over this word would help one discover the deep sense these people confer creation, that of creating out of love and with love for everything around them, passion being equaled to faith, to giving up, to the desire of perfecting and deepen the secrets of art.

Niculae Adel, confidently exploring those secrets and tenaciously and faithfully continuing his own ways, after years of work, not without impasses, he reached a phase when it comes to his own proper way of expression, through pictorial means, in a warm and unitary chromatics. Concerned at present mainly with landscapes and still life with a very visible respect for form and motif, Adel expresses himself nowadays with the easiness of the painting touch in fine brushing which makes the color vibrate.

The paintings usually soaked in warm light, have atmosphere, lyrical poetry in tune with their author's mood. Colors are consistent, intimately tracking down forms. Sensitively nuanced, they emanate an energy which underlines both tenacity and the painter's joy in creation, whose talent accompanied by perseverance and honesty, drove him on the crescent road of art.

Maria Zintz, in "Crişana", 1985

Niculae Adel`s vocation for arts is governed by a completely different temperamental structure. He gives his landscapes an invigorating feeling, a poem and a serene atmosphere, through a warm color, often blurred. The concern for harmony, for balance shelters him from excesses and his lucid perseverance draws him to a reassuring objectivity, without anxiety, without inner drama.

Maria Zintz, in "Familia", 1986, Year XXII, no. 4, p. 15

For Niculae Adel whose exhibition is hosted at the small gallery of the Plastic Fund from Oradea, painting is not a hobby, a side activity meant to brighten up the daily existence; on the contrary, this art is practiced with passion and tenacity, regarding the adequacy of perfectible technical resources , with the intensity of feelings in front of nature. His landscapes prove a plastic expression already possessing individuality, although the influence of his teacher Kristóffi János, whose class of painting he graduated within the Popular Art School, is pregnant in the misty dim of contours. The technique is constructively assimilated as it offers

Niculae Adel the possibility to reproduce the poetry and calmness of Bihor county landscape to which the painter proves a steadfast attachment . The autonomous pictorial itinerary he follows is also highlighted in the manner he handles flowers and still life.

The unconstraint of his touch, pasty or fluid, as well as the harmony of his chromatic pallet, show us the measure of a talent which accompanied by passion and work confers his creation ascending plastic value.

Ramona Novicov, 1986

At the beginning of spring, a season that hardly gets in its rights, the painter Niculae Adel suggests a moment of warmth in the city built on Crişul Repede. A lifetime toiling in the realm of public health, the artist takes refuge in painting, which he considers a hobby or "violons d'Ingres". Approaching art as a second profession of faith, Niculae Adel accedes it in adulthood. He perfects in its mysteries in the 80's, under the careful guidance of the master brush, the artist Kristóffi János, being today, the oldest member in this field in Oradea. He benefits later on, within a circle of artistic guidelines in Oradea, from the guidance of Elizabeth Szekely Apperger. He participates in group exhibitions between 1982 and 1989, in Oradea, Ploieşti and Constanța, but makes its presence felt between 1984 and 1989 in the exhibitions for physicians and pharmacists from Romania, a guild firmly anchored in the field of arts, organized in Cluj-Napoca, Oradea and Braşov. He is the holder between 1983 and 1988, then after a break in 2003 and 2006, of some personal exhibitions opened in Oradea, Patna, Oakley, Stei, Oradea, Bucharest (at Dalles Hall), Zalău and again in Oradea. For his prestigious work in the realm of fine arts, he is rewarded with prizes I and II in Bihor, in the years 1983, 1985 and the second prize at the Bucharest Republican exhibition organized in 1985, the National Song Festival in Romania.

The current exhibition proposed by Nicholas Adel, with great sincerity and warmth, is housed in the central hall of Oradea Arcadia Youth Theatre, venue of many such artistic moments,

initiated and sponsored by the director of the establishment , the man with wide opening to beauty, Marius Aron.

The exhibition space houses approximately fifty works, oil paintings on cardboard, canvas and watercolors. The thematic work focuses on two major areas of painting: landscape and still life. The landscape, inspired by the complete geography of the Transylvanian area, shows the segments of nature from Bihor plain ending with the mountainous surroundings of Cluj.

The colors used in Nicholas Adel`s paintings emit a boundless calm and peace of mind. Still life, focused solely on the world of flowers, of those cultivated by the artist in the garden surrounding his ivory tower and creative heart of the Apuseni Mountains, but also the spontaneous flora, is the second realm of introspection for the artist.

Both issues are addressed with simplicity and honestly. The visual expression is real, undisguised. The drawing is subordinated to the color.

The chromatic keyboard is vivid, warm and especially calm, balanced and harmonious. The artist has mastered the science of complementary colors. The aunt of his pen is sometimes detached, safe, transparent and diaphanous sometimes, other times vigorously, taking full advantage of the dense, pasty colors. Along with tranquility and calm, the paintings invite to meditation.

Having as an artistic education something that literature likes to call "free studies", Niculae Adel embraced art with honesty, considering it a therapy. The artist found A rewarding way to experience this part of life with calm and wisdom. He is aware of the position he approached the realm of art and asserts a respect with dignity. It is worthy of note the elegant way he presents his works in the exhibition.

Vasile Sarca, Seasons and flowers. The Painting exhibition by Adel Niculae, Arcadia Theatre, April 2006, "Realitatea Bihoreană" Year VI, no. 1671, April 4, 2006, p.5

In the 53 paintings that Niculae Adel offers to the public we feel a deep love for beauty, for the representation of nature in a

refined color abundance. Landscapes and flowers are the themes of inspiration that focus an entire lyricism that invites to reverie and contemplation. It is an unitary exhibition, an atmosphere of poetry, balance, a true color therapy.

Crăciun Parasca, in "Jurnalul bihorean", 2006,Year XIV, no. 3748, p. 9

If we are fortunate to have the sacred model of the holy family of Nazareth for the passing earthly life, it should also be the illustrative model for all the "families" in the world. The artists guild, in the concern of the other artistic community would have such a blessed and imperishable earthly greatness. Under the lasting seal, is every single one of those who have the courage and blessing to comply to the exercise, not only contemplative, to the ascetic ascent of the staircase which leads to the joy of artistic fulfillment. And because under the seal of mystery is the heart and the mind of the chosen spirit, elevated, we feel that the only thing that remains is to marvel, admire and be surprised, impressed; to enjoy in deep contemplation and appreciation over the artistic and human phenomenon he produces, with passion, responsibility and sacrifice.

The recapture of the creative work of these personalities remains exceptional, among us, in our immediate area, intimate and aesthetically, it is a blessing.

The artistic creation, of an aesthetic and a special spiritual relevance, but also of a serene freshness in color and theme, is the suggestive painting of the distinguished artist Nicholas Adel, the creative man shaped at the calling of the specific spiritual "resonances" which dwell in his generous spirit and also in the fundamental sacrament of the love for beauty, found in traditional art schools and art education of Oradea.

Today, Niculae Adel is at the age of accomplishments, THE MAN who, possessed by a noble profession since he was young, often turns, his laboratory, his office from the medical world, in a painting workshop, in a creative sanctuary - Admirable.

In addition to the professional life in the field of medicine, Adel Niculae was and still is a convinced family man. He responded

generously to appeals and commands of his inner spirit and, with his illuminated maturity, brings in the sanctuary of his life, and ours, the lovers for beauty, the relevant sense of human beauty and freedom of the human spirit, expressed through landscapes, still life or through the sensible creations with flowers, especially wild flowers.

In Niculae Adel`s pictorial creation we find that he is more a self-taught painter, a bit of the perceptivity and originality of Grigorescu or Luchian painting.

If he had followed the high academic schools of art, to refine his talent and if he had abandoned the modern life in a provincial town, Adel could have seriously competed, through his painting with numerous Romanian contemporary painters through a professional study under the national and universal values.

Otherwise, the artist Adel is a true "MAN" , a true creator, a man who knows his artistic perfection toward which he tends, being content with a decent attitude of a brush master.

Cornel Durgheu, Personal Exhibition Niculae Adel, Arcadia Theatre, 8 X 2009

Like impressionist painters, the sensitivity of the artist resonates to the greatness and beauty of the views offered by nature; the artist works outdoors and implements on his canvas spontaneous impressions perceived in nature, immortalizing the instants from the existence of landscape, being concerned with light and color changes produced by seasons or different times of the day ...

Whether it's about pure landscapes with hills, mountains, trees or forest edges or animated scenery of farmhouses or the slender silhouette of the churches, the artist has the ability to feel the soul of nature, giving us a poetic reality transfigured by his own sensibility. Quoting Turner, it can be said that, also in the case of the artist Adel Niculae, "every glance on the nature brings a new level of artistic refinement."

A distinct place in the creation of the artist is occupied by the urban landscape that renders, in a plastic constructivist manner, the atmosphere of some streets or houses in Oradea, Criş bank or the Castle from Şuncuiuş.

The second major sphere of interest – still life with flowers, also reflects the sensitivity and creative imagination of the artist. They are pictorial poems that celebrate life through flower, the most fragile and fleeting miracle of all creations of nature.

What impresses in his artwork is the serene brightness, its range of colors, a musicality of color harmonies derived from the orientation towards the field of warm colors. The recent exhibition reflects the profile of an artist who has reached his full creative maturity, being the guarantee of its future achievements.

Agata Chifor, in "Jurnalul de dimineață", Year II, no. 363, 5 XI, 2010, Personal Exhibition "Plastic Reverberations", Arcadia Theatre Oradea, 2 XI 2010)

Painter of nature and flowers, Niculae Adel has an outstanding contribution to the definition of landscape painting, addressing with the same ease still life or abstract composition. Both landscape and workshop compositions reflect the artist's lyrical vision, passing to the viewer a particular feeling of freshness, vitality and joy, love for nature and color of their creator.

Agata Chifor in "Crişana" no. 6594, 18 X 2012, p. 2, Personal Exhibition "Fascination of Color", Art Gallery Oradea, 16 X 2012)

With the first passing in front of the exhibits you remain under the impression,later strengthen, that you are standing before a mature artist, a master of the craft, author of delicate poetic confessions …

Adel's work ... invites you to gaze upon. and by doing so you feel calmer. He doesn`t use strong colors, everything is full of lyricism. The drawing is well led, the angle is well "read" the color is put where it belongs with great talent and artistic knowledge, and the result is the painting in which you find an incredible beauty ...

Stelian Vasilescu, The confessions of *Niculae Adel*, "Familia", II, 1984, Year XX, no. 2, p. 15

FASCINATION OF COLOR
THE PAINTING OF ARTIST NICULAE ADEL

ABSTRACT

Oradea`s representative painter, Niculae Adel has shaped a unique plastic profile, as a result of a rich creative activity. Originally from Prahova, adopted by Oradea, the artist received the guidance of the famous painter Kristóffi János, being one his favorite disciples. The painter expresses in his entire work the option for landscape and still life, constants of his creation. Individualized through a warm range of colors, the artist contributed to the enrichment of the painting dedicated to the Transylvanian landscape.

The artist`s main vocation is the landscape. In this area, the artist falls within the great tradition of modern Romanian painting illustrated by Grigorescu, Andreescu, Luchian, being a follower of a lyrical vision of nature. The poetic vision of reality is evident in bright and warm colors, which are in a perfect balance with cool colors.

In terms of thematic, the works of Niculae Adel render the Transylvanian landscape with its village houses and churches, the charm of rivers or forest edges, and still life with flowers, fruits and vegetables.

Painted in bright and gentle colors, the landscapes suggest an atmosphere of quiet contemplation and dreaming: *Căpițe (Reeks), Iarna la Dealul Negru* (*Winter at the Black Hill*), *Peisaj Montan*, (*Mountain Landscape*), *Peisaj de toamnă* (*Autumn Landscape*) etc. As landscape painter the artist has a clear preference for rich autumn colors: *Peisaj de toamnă în Finlanda* (*Autumn Landscape in Finland*), *Pădure de mesteceni (Birch forest)*, *Pădure la Bratca (Forest in Bratca)* etc.

A distinct field in the artist`s creation is the urban landscapes depicting streets or houses in Oradea, buildings on Crişului bank, the Castle from Şuncuiuş. The urban landscapes reflect the artist's

interest in the old part of Oradea. Relevant in this respect are: *Sinagoga* (*The Synagogue*), *Pasarelă pe Criş* (*The Bridge on the River*), *Iarna pe Criş* (*Winter on the River*), *Primăria* (*The City Hall*), *Strada Plevnei* (*Plevnei Street*). Passionate about aquatic landscape, Niculae Adel renders its specific transparency and poetry, describes the vegetation on the banks, the sky, the Sun and the trees reflection on the water surface (Series on: *Cris Landscapes, Landscape in Finland, Tinca Landscape, The Danube Landscape*).

Still life with flowers, fruits and vegetables are painted with the same bright and warm range of colors. These true pictorial poems occupy a privileged place in the overall creation. The flower bouquets impress with naturalness and the sensitivity. Series of wild flowers, but also the bouquets of roses, lilies, peonies, tulips, poppies are distinguished by charm and grace.

The artist approached an abstract style in topics such as: *Anniversary, Fish, Waterfall, Birds nest, Bonfires, Perpetuum, The scale of values.*

Due to a constant effort, the result of decades of creation, Niculae Adel made hundreds of paintings, being considered one of the most prolific painters of Oradea as his master Kristóffi .

Recently created paintings illustrate the color sensitivity and changes in his style. Especially the *Autumn landscape* series highlight the richness and diversity of color palette. Other works as *Drăgeşti Landscape, The Waterfall* show progress toward a synthetic painterly style with broad strokes and the abandoning of insignificant details.

Painter-poet of landscape and flowers, Niculae Adel has an obvious preference for moments of poetry in nature. Symbols of love for nature, life, color and light, the works of Niculae Adel are in resonance with the deepest aspirations of beauty, harmony and purity of the human soul.

FASCINATION POUR LA COULEUR
L’OEUVRE DU PEINTRE NICULAE ADEL

RÉSUMÉ

Peintre représentatif d’ Oradea, Niculae Adel a un profil plastique unique, originale, résultat d’ une riche activité de création. Le peintre, disciple du maître Kristóffi János exprime dans toute sa création l’ option pour le paysage et la nature morte, les deux constantes de sa peinture. Individualisé par la gamme des couleurs chaudes, l’ artiste a contribué à l’ enrichissement de la peinture du paysage de la Transylvanie.

La vocation principale du peintre est le paysage. Dans ce domaine l’ artiste s’ inscrie dans la grande tradition de la peinture roumaine moderne ilustrée par Grigorescu, Andreescu, Luchian, étant l’ adepte d’ une vision lyrique de la nature. La vision poétique de la réalité est évidente dans les couleurs vives et chaudes, dans un équilibre avec les couleurs froides.

D ’ un point de vue thématiques, les oeuvres de Niculae Adel représentent la beauté du paysage de la Transylvanie avec des maisons et des églises de village, le charme des fôrets et des rivières ou des natures mortes avec des fleurs, des fruits et des légumes.

Peints en couleurs vives, doux, les paysages suggèrent une atmosphère de rêve: *Meules de foin, Paysage d’ hiver à Dealul Negru, Peisage du montagne, Peisage d’ automne, Vue de Bratca*. L’ artiste a une nette préférence pour les couleurs riches de l’ automne dans des oeuvres espressives comme *Paysage d’ automne en Finlande ,Fôret de bouleaux, Fôret a Bratca* etc.

Un domaine distinct dans la création du peintre est le paysage urbaine avec des rues ou des maisons, les banque du Criş et les bâtiments anciens de la ville: *La Synagoge, Le Pont sur la rivière, Paysage d’ hiver sur la rivière, La Rue Plevnei.*

Passioné des paysages aquatiques, Niculae Adel décrit la transparence de l’ eau, la végetation sur les banques, les réflections

du ciel, du soleil et des arbres sur la surface de l' eau: La série des *Paysages sur Criş, Paysage en Finlande, Paysage de Tinca, Paysage du Danube.*

Les natures mortes avec des fleurs, des fruits et des légumes sont peints avec la même palette lumineuse et chalereuse. Véritables poèmes picturaux, elles occupent une place privilegiée dans toute la création.

Les bouquets se distinguent par la sensibilité et le caractère naturel avec elles sont peintes. La série des *fleurs sauvages, les bouquets de roses, des lis, des pivoines, des tulips, des pavots* se distinguent par charme et grâce.

L' artiste s' approche de style abstrait dans des sujets comme *Anniversaire, Poisson, Chute d' eau, Niche avec oiseaux, Feu de camp, Perpetuum, Echelle des valeurs* etc.

Grâce à un effot constant, résultat des décennies de création, Niculae Adel a fait des centaines des tableaux, eyant consideré, comme son maître Kristóffi János, l' un des plus prolifiques peintres d' Oradea.

Les peintures récentes mettent en évidence la sensibilité des couleurs et les changement dans son style. La série des paysages d' automne reflétent la richesse et la diversité des couleurs. Autres oeuvres comme *Paysage de Drăgeşti, Chute d' eau* montrent le progrès vers un style pictural synthétique avec l' abandon des détails insignifiants.

Peintre-poète du paysage et des fleurs, Niculae Adel a une nette préférence pour les moments poétiques dans la vie de la nature. Symboles de l' amour pour la nature, la vie, la lumière et les couleurs, les oeuvres du peintre Niculae Adel sont en résonance avec les plus profondes aspirations de beauté, de l' harmonie et de puritée de l' âme.

A SZINEK VARÁZSA
NICULAE ADEL FESTÖ MUNKÁSÁGA

ÖSSZEFOGLALÁS

Niculae Adel, a nagyváradi fetészet egyik jellegzetes alakja, a gazdag alkotói tevékenysége eredményeként kirajzolódik eredeti, jól elkülöníthető műanyagprofilja. Prahova vidékéről származik és örökbefogadás útján kerül Nagyváradra, ahol az ismert festő Kristóffi János egyik kedvenc tanítványa aki az útját igazgatja. A festő minden művében kifejezésre jut a táj és a csendélet választása, amelyek alkotásainak állandó témái. Meleg színskála teszi egyedivé a művészt, aki hozzájárult a erdélyi tájkép-festészet gazdagításához.

A festő legfőbb elhivatottságát a táj képezi. Ezen a területen a művész a modern román festészet művészei - Grigorescu, Andreescu, Luchian- által bemutatott hagyományba illeszkedik, mivel a természet lírai látásmódjának elkötelezettje. A valóság költői szemlélete kitűnik a világos meleg szinek használatából, amelyek kiegyensúlyozott arányban vannak a hideg szinekkel.

Tematikai szempontból Niculae Adel munkái az erdélyi falusi házakat és templomokat, a vízfolyások vagy erdőszélek varázslatos tájait mutatják be, de virág, gyümölcs és zöldség csendéleteket is.

Az általa festett világos, szelíd szinekben bemutatott táj békés, elgondolkodtató és álmodozó hangulatot áraszt (*Szénakazal, Dealul Negru téli táj, Hegyi táj, Őszi táj, Barátkai kilátás*). Mint az évszakok tájképfestője, a festő munkáiban nyilvánvalóan kitűnik az ősz szineinek gazdagsága iránti preferenciája, ilyen témájú festményei szinvilágának kifelyezőereje óriási: *Finnországi őszi táj, Nyítfaerdő***,** *Barátkai erdő.*

A festő alkotásának jól elkülöníthető területét képezik a *városi tájképek*, amelyek Nagyvárad utcáit vagy házait ábrázolják, valamint a körösparti épületeket, a Sonkolyosi kastélyt. A városi tájképek a festő Nagyvárad óvárosa iránti érdeklődését tükrözik. Erre

vonatkozólag kiemelkedő alkotások a *Zsinagóga, A Körös feletti gyaloghíd, A körös Telen, Polgármesteri Hivatal, Plevna Utca.* Niculae Adel festőművész vizi táj iránti szenvedélyéből kifolyólag visszaadja a képeiben az átlátszóságot és sajátos költőiséget, leírva a parti növényzetet, az ég, a nap és a fák tükröződéséta víz felszinén (*Körösmenti tájak sorozata, Finnországi táj, Tenkei tájak, Dunai táj*).

A virág, gyümölcs és zöldségcsendeletek ugyanazzal a meleg és világos szinezettel vannak megfestve. Valóságos *festészeti költemények*, amelyek kiváltságos helyet foglalnak el a művész alkotásainak összességében.

A *virág*csokrok annyira természetesek és érzékenyek.hogy szinte meghatódunk tőlül. A *mezei virágok* sorozat, de a rózsa, liliom, bazsarózsa, tulipán, mákvirag-csokrok is elkülöníthetőek mivel annyira bájosak és kecsesek.

A művész az absztrakt stílust is megközelítette a következő témákban: *Évfordúló ünneplése, Hal, Vízesés, Madárfeszek, Napfogyatkozás, Tábortűz, Őrökmozgó, Értékrend1.*

Az évtizedek során át tartó állandó alkotói erőből kifolyólag Niculae Adel több száz festményt festett, ezért a mesteréhez Kristoffihoz hasonlóanaz egyik legtermékenyebb nagyváradi festő.

A közelmultban festett alkotásainak darabjait a művész szinek iránti érzékenysége de a stílusában bekövetkezett változás is jellemzi. Főleg az *Ősznek* ajánlott tájkép sorozatban a palettán található színskála gazdagsága és változatossága tűnik ki. Más munkáiban, mint: *Drágcsékei táj, Köröspart, Vízesés* szintetikus festői stílus irányába történő fejlődését mutatja be, a részletes ecsetkezelés és a jelentéktelen részletektől való eltekintés jellemzi.

A táj és a viragok festő-költője, Niculae Adel, nyilvánvaló előnyben részsíti a természet életében található költői pillanatokat. Niculae Adel festő műveiben a természet, az élet, a szinek és a fény iránti szeretete összecseng a szépség, harmónia és az emberi lélek tisztasága utáni legmélyebb vággyal.

FARBFASZINATION – DAS WERK DES KŰNSTLERS NICULAE ADEL
ZUSAMMENFASSUNG

Darstellender großwardeinischer Maler, Niculae Adel konturierte sich ein eigenes, originelles plastisches Profil, als Ergebnis einer reichen Kunsttätigkeit. Ursprünglich aus Prahova, großwardeiner durch Adoption, nutznießte der Künstler von der Anleitung des bekannten Maler Kristoff Janos, er sei einer seiner bevorzugten Schüler. Der Maler drückt in seinen ganzen Werk die Option für *Landschaft und statische Natur* aus, Beständigkeiten seiner Kunst. Individualisiert durch eine warme chromatische Gamma, trug der Künstler zur Bereicherung der gewidmeten Malerei der siebenbürgischen Landschaft bei.

Die eigentliche Berufung des Malers bildet die Landschaft. In diesem Bereich ordnet sich der Künstler in der großen Tradition der modernen rumänischen Malerei ein, illustriert von Grigorescu, Andreescu, Luchian, er sei der Anhänger einer lyrischen Vision der Natur. Die dichterische Vision über die Realität ist offensichtlich in den hellen und warmen Farben, die sich in ausgeglichenen Verhältnis mit den kalten Farben befinden.

Aus thematischer Hinsicht, wiedergeben die Arbeiten von Niculae Adel die siebenbürgische Landschaft mit dörfischen Häuser und Kirchen, die Zauberei einiger Wasserläufe oder Waldränder, aber auch statische Natur mit Blumen, Früchte und Gemüsen.

Gemalt in leuchtende, milde Farben, weisen die Landschaften auf eine ruhige, betrachtende und träumerische Umgebung hin (*Heuhaufen, Winter bei Schwarzhügel, Gebirgslandschaft, Herbstlandschaft, Bratca-Panorama, usw*).

Als Landschafter der Jahreszeiten, hat der Künstler ein offensichtlicher Vorzug für Farbreichtum des Herbst, in Arbeiten von hoher frabiger Ausdruckskraft: *Herbstlandschaft in Finnland, Birkenwalt, Wald bei Bratca, usw*.

Ein eigenes Bereich in Kunst des Malers bilden die *städtischen Landschaften* die Straßen oder Häuser aus Großwardein, Gebäuden auf dem Kreischufer, die Burg aus Suncuius wiedergeben. Die städtische Landschaften wiederspiegeln die Interesse des Künstlers für den alten Teil von Großwardein. In diesem Sinn sind folgende Arbeiten relevant: *Synagoge, Brücke über die Kreisch, Winter auf die Kreisch, Rathaus,Plevnastrasse*. Begeistert von der aquatischen Landschaft, Niculae Adel wiedergibt die Transparenz und spezifische Dichtung dieser Landschaft, er beschreibt die Vegetation der Ufer, die Himmel-,Sonnen-und Baumspiegelung auf der Wasseroberfläche (die Serie der *Landschaften auf der Kreisch, Landschaft in Finnland, Landschaft bei Tinca I* und *II, Landschaft bei Ginta, der See, Donaulandschaft*).

Statische Natur mit Blumen, Früchte und Gemüse ist mit gleicher hellen und warmen Farbpalette gemalt. Ware *bildhafte Heldengedichte*, diese belegen einen bevorzugten Platz in der Kunstgesamtheit. Die *Blumen*stäuße beeindrucken durch Natürlichkeit und Empflindlichkeit mit welche diese gemalt sind. Die Serie der *Feldblumen*, aber auch die Rosen-, Lilien-, Pfingstrosen-, Tulpen-, Mohnstäuße unterscheiden sich durch Zauberei und Liebreiz.

Der Künstler sprach den abstrakten Stil an, in Themen wie: *Jahrestag, Fisch, Wasserfall, Vogelnest, Flaumblumen, Lagerfeuer, Perpetuum, Werteskala, Ausbruch.*

Dank einer ständigen Bemühung, Ergebnis einiger Jahrzehnten von Kunst, Niculae Adel hat hunderte von Gemälde geleistet und wird, ähnlich wie sein Meister Kristoffi, als einer der fruchtbaren großwardeinischen Maler betrachtet.

Die Gemälde aus der neulichen Kunst illustrieren sowohl die farbige Sensibilität des Künstlers als auch die in seinen Stil dazwischenkommende Änderungen. Vor allem die Serie der Landschaften gewidmet dem Herbst, die die Reichheit und Vielfalt der chromatischen Palette auszeichnet. Andere Arbeiten wie *Landschaft bei Dragesti, Wasserfall* verzeichnen die Entwicklung zu einen synthetischen bildhaften Stil, mit umfangreichen Randlinien und Verzicht auf unerhebliche Einzelheiten. Maler-Dichter der Landschaften und Blumen, Niculae Adel bevorzugt offensichtlich die Dichtungsmomente des Naturlebens. Liebesymbole für Natur, Leben, Farbe und Licht, befinden sicht die Arbeiten des Malers Niculae Adel in Resonanz mit den tiefsten Schönheits-, Harmonie- und Reinheitsbestrebungen der menschlichen Seele.

Fig. nr. 1*. Iarna la Dealul Negru, ulei pe pânză, pensulație, 40x60cm, 1984*

Fig. nr. 2. *Peisaj hibernal, ulei pe pânză, pensulație, 40x60cm,1984*

Fig. nr. 3. *Căpițe, ulei pe pânză, pensulație, 37x48cm, 2007*

Fig. nr. 4. *Panoramă la Bratca, ulei pe pânză, şpaclu, 40x30cm, 2008*

Fig. nr. 5. *Căsuțe la Brătcuța,*
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2011

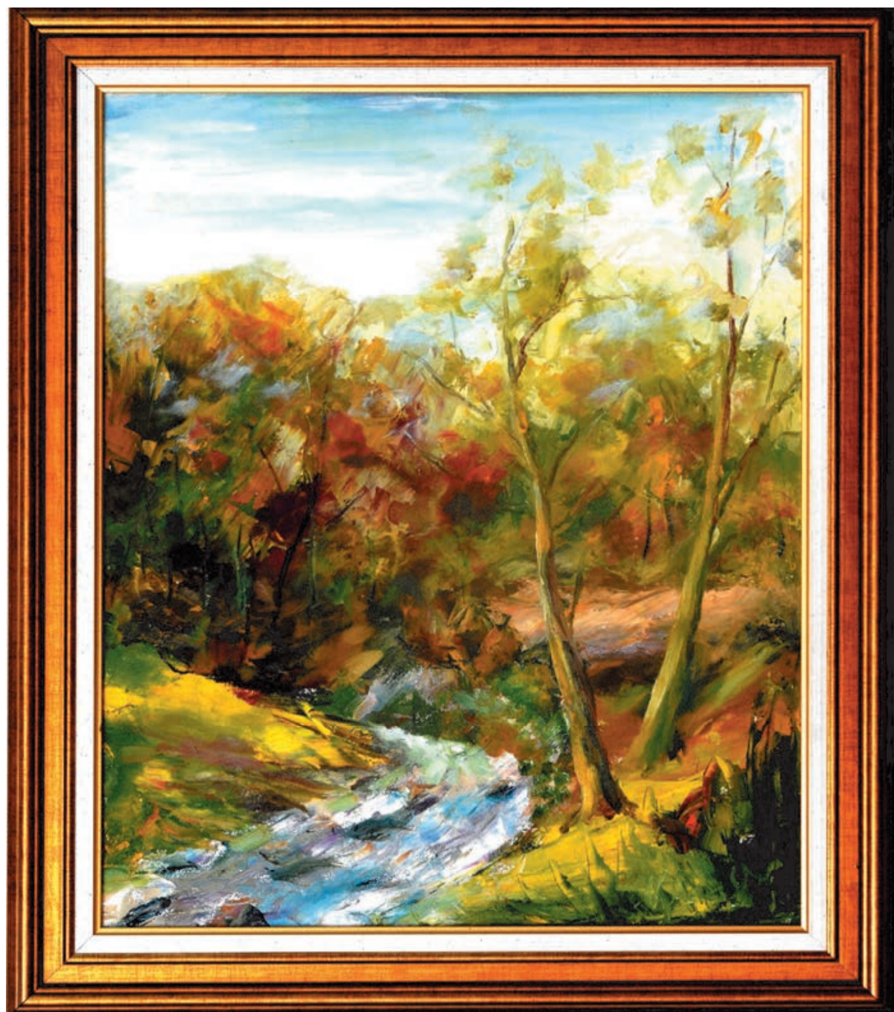

Fig. nr. 6. *Peisaj la Brătcuța,*
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2011

Fig. nr. 7. *Peisaj la Bratca, ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2011*

Fig. nr. 8. *Peisaj montan, ulei pe pânză, șpaclu, 40x30cm , 2008*

Fig. nr. 9a. *Panoramă la Bratca II, ulei pe pânză, şpaclu, 40x50cm, 2012*

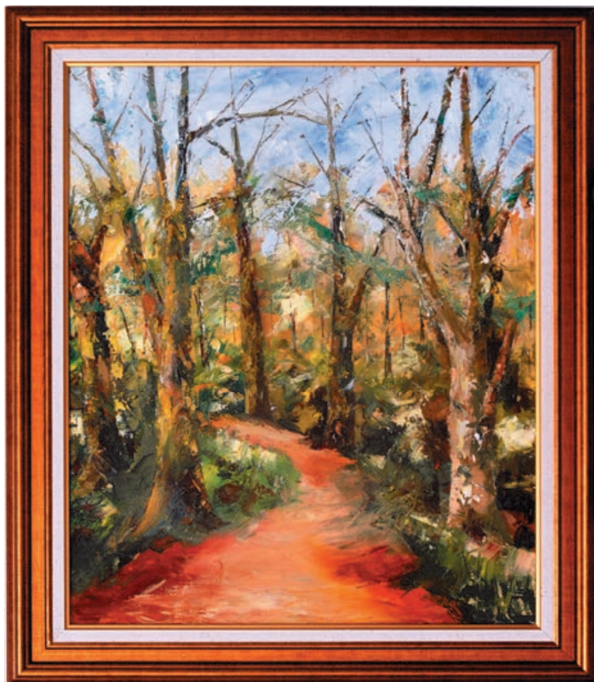

Fig. nr. 9b. *Peisaj de toamnă, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2012*

Fig. nr. 10b. *Iarnă pe Criş X,*
ulei pe pânză, şpaclu, 50x40 cm, 2013

Fig. nr. 10a. *Iarnă în pădurea de mesteceni, ulei pe pânză, şpaclu,70x50 cm, 2013*

Fig. nr. 11. *Pădure de mesteceni,*
ulei pe pânză, şpaclu, 55x45cm, 2012

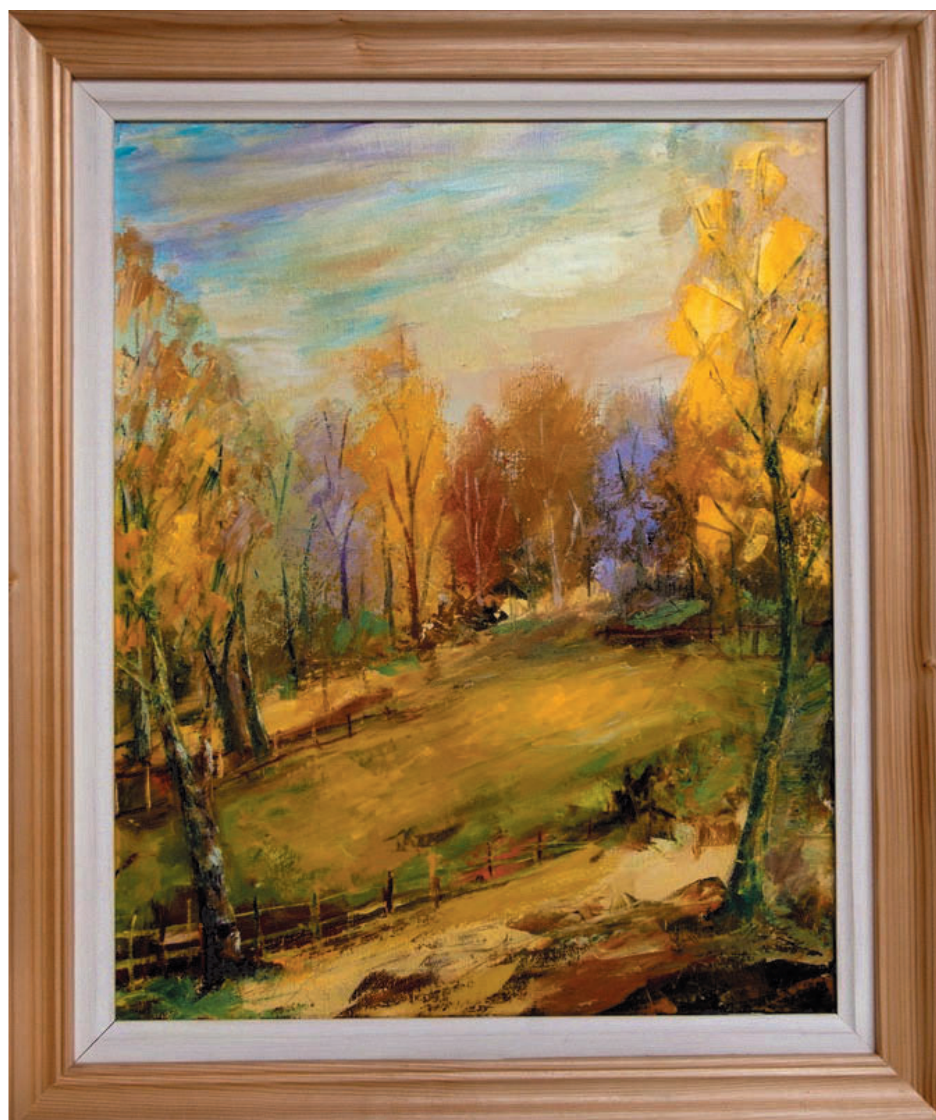

Fig. nr. 12. *Peisaj de toamnă în Finlanda,*
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm,2010

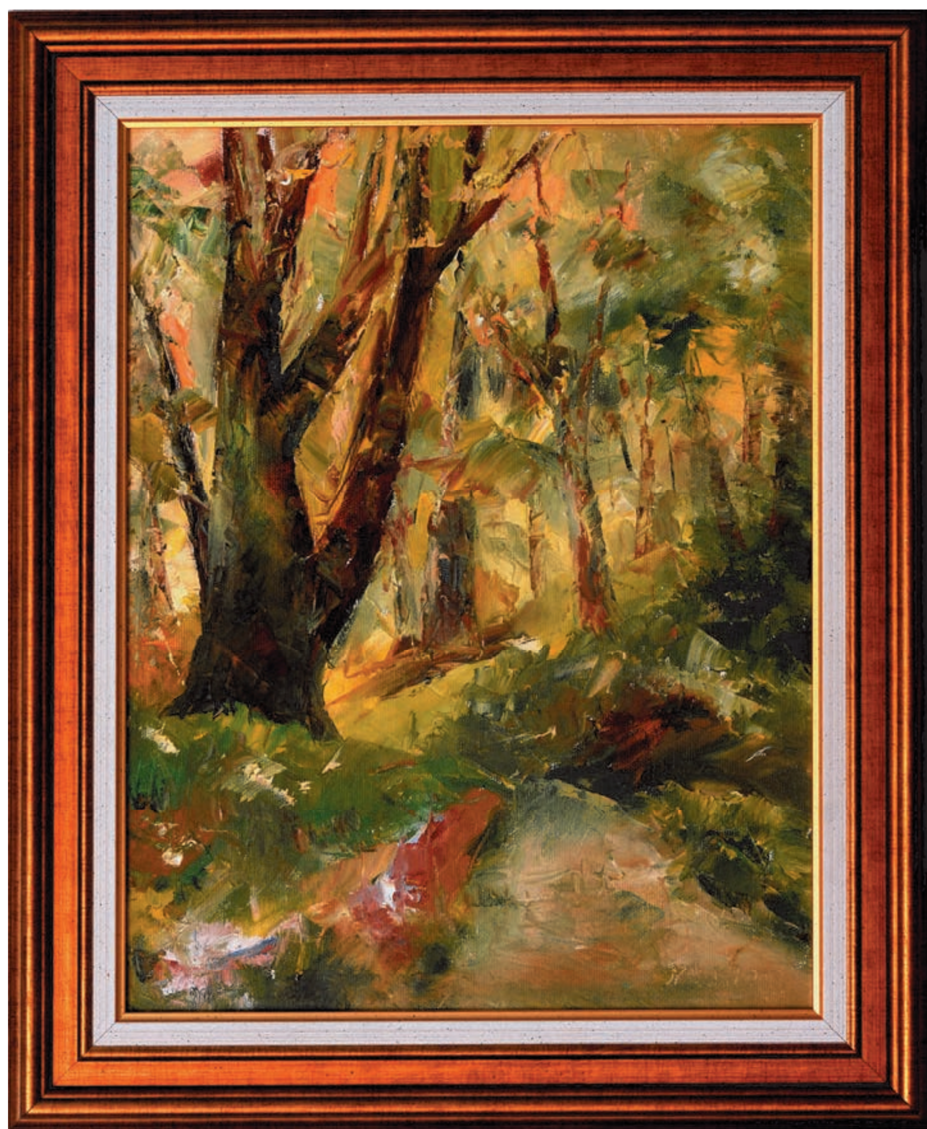

Fig.nr.13. *Pădure la Bratca I,*
ulei pe pânză, şpaclu, 40x31cm, 2012

Fig. nr. 14. *Pădure la Bratca II,*
ulei pe pânză, şpaclu, 48x38cm, 2012

Fig. nr. 15 a. *Peisaj la Drăgeşti, ulei pe pânză, şpaclu, 30x40cm, 2011*

Fig. nr. 15 b. *Pasarelă pe Criş,*
ulei pe pânză, pensulaţie, 30x40cm, 2010

Fig. nr. 16a. *Peisaj pe Criş I, ulei pe pânză, pensulaţie, 45x35cm ,2007*

Fig. nr. 16b. *Peisaj pe Criş II ,*
ulei pe pânză, pensulaţie şi şpaclu, 48x38cm, 2008

Fig. nr. 17a. *Peisaj la Tinca I, ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm,*

Fig. nr.17b. *Peisaj la Ginta, ulei pânză, şpaclu, 50/70 cm 2012*

Fig. nr. 18. *Peisaj în Finlanda,*
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2010

Fig. nr. 19. *Inundație,*
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2010

Fig. nr. 20a. *Peisaj la Tinca II, ulei pe pânză, şpaclu , 50x40cm, 2012*

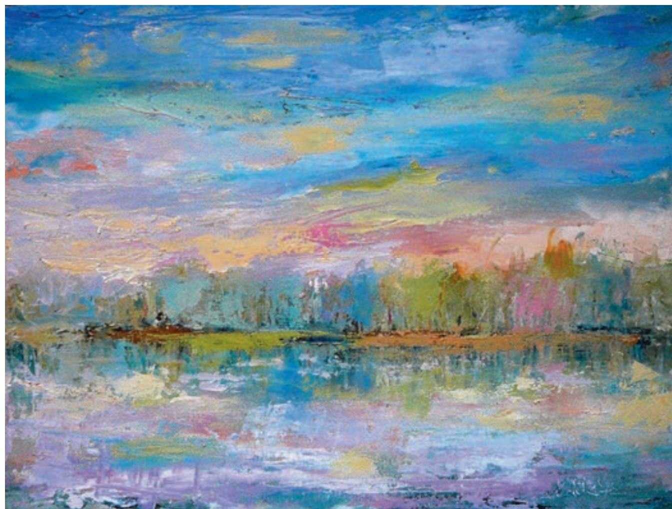

Fig. nr. 20b. *Lacul, ulei pe pânză, şpaclu , 30x40cm, 2012*

Fig. nr. 21 a. *Sinagoga, ulei pe carton, pensulație, 30x40cm, 2006*

Fig. nr. 21 b. *Hotel Continental, ulei pe pânză, pensulație, 55x65cm, 2013*

Fig.nr.22. *Strada Plevnei din Oradea, ulei pe pânză, şpaclu şi pensulație, 35x45cm, 2009*

Fig. nr. 23b. *Iarnă pe strada mea,*
ulei pe pânză, şpaclu, 50x40 cm, 2012

Fig. nr. 23 a. *Castelul de la Şuncuiuş,*
ulei pe carton, şpaclu, 35x45cm, 2009

Fig. nr. 24. *Flori de câmp I, ulei pe pânză, pensulație, 50x35cm, 2006*

Fig. nr. 25. *Flori roz,*
şpaclu, ulei pe pânză, 50x40cm, 2010

Fig. nr. 26. *Flori de câmp II,*
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2012

***Fig. nr. 27.** Flori roşii,*
ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2010

Fig. nr. 28. *Flori de câmp III,*
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2010

Fig. nr. 29 b. *Gherbera,*
ulei pe pânză, şpaclu, 50x40cm, 2012

Fig. nr. 29 a. *Crini,*
ulei pe pânză, ,pensulație, 50x40cm, 2013

Fig. nr. 30 b. *Flori de câmp V,*
ulei pe pânză, pensulație, 40x30cm, 2013

Fig. nr. 30 a. *Flori de câmp IV,*
ulei pe pânză, pensulație, 50x40cm, 2010

Fig. nr. 31 b. *Crizanteme I,*
ulei pe pânză, pensulație, 40x40cm, 2007

Fig. nr. 31 a. *Maci,*
ulei pe lemn, oval, pensulație, 23x15cm, 2013

Fig. nr. 32 a. *Fructe, ulei pe carton, şpaclu,13x13cm, 2012*

Fig. nr. 32. b.*Crizanteme II, ulei pe pânză, pensulație, 40x50cm, 2010*

Fig. nr. 33a. *Fructe exotice I, ulei pe pânză, pensulație, 35x37cm, 2011*

Fig. nr. 33b. *Fructe exotice II, ulei pe pânză, pensulație, 35x37cm, 2012*

Fig. nr.34a. *Natură statică cu vază şi fructe,*
ulei pe pânză, pensulație, 30x40cm, 2011

Fig. nr. 34b. *Fructe I, ulei pe pânză, pensulație, 35x40cm, 2009*

Fig. nr. 35a. *Fructe II, ulei pe pânză, şpaclu, 20x27cm, 2012*

Fig.nr.35b. *Pere, ulei pe pânză, şpaclu, 21x37cm, 2012*

Fig. nr.35c. *Fructe III, ulei pe pânză, şpaclu, 22x40cm, 2012*

Fig.nr. 36a. *Fructe IV, ulei pe pânză, şpaclu, 18x18cm, 2012*

Fig. nr. 36b. *Legume I, ulei pe pânză, pensulație, 23x50cm, 2011*

Fig. nr. 37a. *Legume II, ulei pe pânză, şpaclu, 16x45, 2012*

Fig.nr.37b. *Legume III ulei pe pânză, pensulație, 23x50cm, 2011*

Fig. nr. 37c. *Legume IV, ulei pe pânză, pensulație, 23x50cm, 2011*

Fig. nr. 38a. *Peşte, ulei pe pânză, pensulaţie, 70x50cm, 2009*

Fig. nr. 38b. *Aniversare, ulei pe pânză, pensulaţie şi şpaclu, 40x30cm, 2008*

Fig. nr. 39 b. *La margine de câmp I,*
ulei pe pânză, spaclu, 50x40 cm, 2012

Fig. nr. 39 a. *Cascada,*
ulei pe pânză, spaclu, 35x40cm, 2012

Fig. nr. 40 b. *La margine de câmp II, ulei pe pânză , pensulație, 50x40cm, 2013*

Fig. nr. 40 a. *Cuib cu păsări, ulei pe pânză, şpaclu şi pensulație, 50x60cm, 2012*

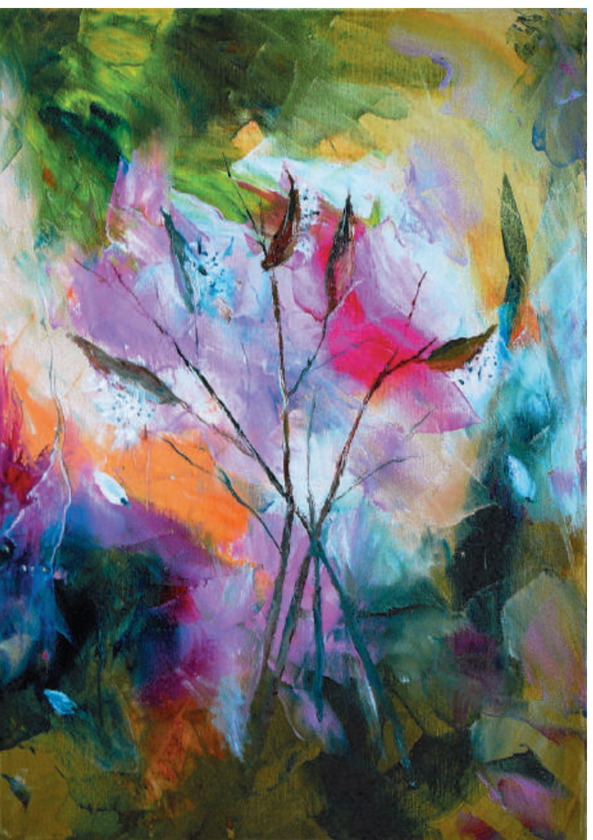

Fig. nr. 41 a. *Flori de puf,*
ulei pânză , şpaclu, 50/40,cm 2012

Fig. nr. 41 b. *La margine de câmp III,*
ulei pe pânză , pensulație, 50x40cm, 2013

Fig. nr. 42. *Erupție, ulei pe pânză, şpaclu, 70/50 cm, 2012*